

Erősítsék meg az
elernyedő kezeket, és
a roskadozó térdeket
szilárdítsák meg!
Mondjátok a csüggedt
szívűeknek: „Bátorság!
Ne féljete!”

Iz 35,3–4

Új Ember

KATOLIKUS HETILAP

LXXXI. évf. 50. (4032.)
2025. december 14.
Ára 445 Ft

Fotó: Fábián Attila

Derűvel, bizalommal Isten közelében

Rajta Emmánuel OSB útja a szerzetespapi hivatásig

16–17. oldal

Ülésezett a Magyar Katolikus
Püspöki Konferencia

5. oldal

Ervin Gábor vértanú papra
emlékeztek halála évfordulóján

8–9. oldal

Német László bíboros-érsek volt
a Café Francesco vendége

10–11. oldal

Libanon, légy az igazságosság és a testvériség otthona!

A törökországi, majd libanoni apostoli látogatásának utolsó napján, december 2-án délelőtt a Szentatya a Beirut Waterfront városrészben ünnepelte az eucharisziát mintegy százezer hívővel együtt. A szertartás elején Jusszef Abszi, Antiochia görög melkita pátriárkája köszöntötte, a végén pedig Béchara Boutros Raï bíboros, Antiochia maronita pátriárkája mondott köszönetet apostoli látogatásáért. Az alábbiakban XIV. Leó pápa homíliájának magyar nyelvű fordítását közöljük.

Kedves testvéreim!

Ezeknek a programokban gazdag, örömben együtt töltött napoknak a végén hálaadó misét mutatunk be az Úrnak, jósága számos ajándékáért: azért, mert jelen van közöttünk, igéjéért, melyet bőséggel ad nekünk, és mindazért, amit együtt átéltünk. Jézus is – amint az imént hallottuk az evangéliumban – hálás szavakkal fordul az Atyához, és így imádkozik: „Dicsőítelek, Atyám, ég és föld Ura” (Lk 10,21). A

dicséret dimenziója azonban nem mindig talál helyet bennünk. Előfordul, hogy kimerülve a sok fáradozástól, tele aggodalommal a körülöttünk tapasztalható számos probléma miatt, a rosszal szemben benuult tehetetlenségben és az élet nehézségeitől leverten inkább a beletörődésre és panaszkodásra hajlunk, mint a szívámulatára és a hálaadásra.

Szépség és szenvedés

A dicséret és a hálaadás magatartásának állandó ápolására szóló meghívást pontosan hozzátok intézem, kedves libanoni testvéreim. Hozzátok, akiknek földjét az Úr ritka szépséggel ékesítette, ugyanakkor tanúi és áldozatai vagytok annak is, ahogyan a rossz – különféle formáiban – el tudja homályosítani ezt a ragyogást. Erről a tengerre néző sík területéről én is szemlélhetem Libanonnak a *Szentírás* által megénekelt szépségét. Az Úr magas cédrusokat ültetett itt, táplálta és öntözte őket (vö. Zsolt 104,16), az *Énekek éneke* menyasszonyának ruháját e föld illatával tette illatosná (vö. Én 4,11), és Jeruzsálemnek, a Messiás eljövételére

fénnyel felékesített szent városnak az Úr ezt hirdeti: Eljön a Libanon dicsősége, a ciprus, a platán és a cédrus, hogy ékesítsék szentélyemet, és dicsővé tegyék lábam számolyát” (Iz 60,13). Ugyanakkor ezt a szépséget szegénység és szenvedés homályosítja el, olyan sebek, amelyeket történelmek hordoz – épp most voltam imádkozni a kikötőben történt robbanás helyszínén –; elhomályosítja a rátok nehezedő gondok sokasága, a törékeny és gyakran instabil politikai környezet, az elnyomó drámai gazdasági válság, a régi félelmeket felébresztő erőszak és megannyi konfliktus.

Akiknek nincs szavuk

Ilyen körülmények között a hálaadás könnyen átadja helyét a csalódottságnak, a dicséret éneke nem talál helyet a vigasztalan szívben, a remény forrását kiszárítja a bizonytalanság és a tanácstalanság. Az Úr igéje mégis arra hív, hogy találjuk meg a sötét éjszakában is ragyogó kis fényeket, egyrészt hogy megnyíljunk a hálára, másrészt hogy ösztönzést kapjunk e föld közös elkötelezett szolgálatára. Ahogy

hallottuk, Jézus nem az Atya rendkívüli tette-
iért ad hálát, hanem azért, mert a kicsiknek és
az alázatosoknak nyilatkoztatja ki nagyságát:
azoknak, akik nem vonják magukra a figyel-
met, akik alig vagy semmit sem számítanak,
akiknek nincs szavuk. Annak az országnak
ugyanis, amelynek eljöveteletét Jézus hirdeti, az
a sajátossága, amiről Izajás próféta beszél: egy
hajtás, egy kis sarj, mely előtör a törzsből (vö.
Iz 11,1), egy apró remény, mely újjászületést
ígér, amikor minden haldokolni látszik. Így
hirdeti a Messiást.

Isten nyomai a történelemben

És mivel a Messiás egy sarj kicsinységében
jön el, csak a kicsinyek ismerhetik fel, azok, akik
– nagy igények nélkül – képesek észrevenni
a rejtett részleteket, Isten nyomait a látszólag
elveszett történelemben. Ez számunkra is
útmutatás, hogy legyen szemünk felismerni
a kicsiny sarjat, mely előtör és a fájdalmas
események közepette is növekszik. Kis fények,
melyek az éj sötétjében is ragyognak, kis sar-
jak, melyek kibújnak, kis magok, melyeket
a történelmi kor kiszáradt kertjébe ültettek
– mindezeket mi is láthatjuk, itt is, ma is!
Gondolok itt egyszerű és tiszta hitetekre, mely
családi körben kapta gyökereit,
és amelyet a keresztény iskolák
tápláltak; gondolok itt a plébá-
niák, a szerzetesi közösségek és
a mozgalmak állandó munkájára,
mellyel igyekeznek válaszolni az
emberek igényeire és szükségle-
teire; gondolok itt a sok papra és
szerzetesre, akik sok nehézség
közepette is áldozatosan teljesí-
tik küldetésüket; és gondolok itt
a hozzátok hasonló világiakra,
akik a szeretetszolgálatban és a
társadalom evangélium szerinti
átalakításán fáradoznak.

Nem illuzórikus vigasz

Ezekért a fényekért, melyek
fáradtságosan igyekeznek meg-
világítani az éj sötétjét, ezekért a
kicsiny és láthatatlan sarjakért, melyek meg-
nyitják a remény útját a jövő felé, ma nekünk
is Jézussal együtt azt kell mondanunk: „Dicső-

ítünk téged, Atyánk!” Köszönetet mondunk
neked, mert velünk vagy, és nem engeded,
hogy meginogjunk. Ugyanakkor
ez a hála nem maradhat pusztán
benső, illuzórikus vigasz. A szív
átalakulásához kell vezetnie, az
élet megváltoztatásához, annak
felismeréséhez, hogy életünket Is-
ten a hit világosságában, a remény
ígéretében és a szeretet örömeiben
álmolta meg. Ezért mindannyi-
an arra kaptunk meghívást, hogy
gondozzuk ezeket a sarjakat, ne
csüggedjünk, ne engedjünk az
erőszak logikájának és a pénz
bálványának, és ne nyugodjunk
bele a terjedő rosszba. A munká-
ból mindenkinek ki kell vennie a
részét, és össze kell fognunk, hogy
ez a föld visszanyerje ragyogását!
Ezt pedig csak egy módon tehet-
jük: tegyük le szívünk fegyvereit,

vessük le etnikai és politikai bezárkózásunk
páncélját, nyissuk meg vallási közösségeinket
a találkozásra, ébresszük fel bensőnkben az

egységes Libanon álmát, ahol a béke és az
igazságosság diadalmaskodik, ahol mindenki
testvérként ismeri fel a másikat, és ahol végre
megvalósulhat, amit Izajás próféta ír: „Akkor
majd együtt lakik a farkas a bárányal, és a
párduc együtt tanyázik a gödölyével, együtt
legelészik majd a borjú s az oroszlán” (Iz 11,6).

Libanon, állj talpra!

Ez a rátok bízott álom, ezt helyezi kezetekbe
a béke Istene. Libanon, állj talpra! Légy az igaz-
ságosság és a testvériség otthona! Légy a béke
próféciája egész Levante számára! Testvéreim,
szeretném én is megismételni Jézus szavait:
„Dicsőítelek, Atyám.” Hálát adok az Úrnak,
hogy megoszthattam veletek ezeket a napokat,
és szívemben hordozom szenvedéseiteket és
reményeiteket. Imádkozom értetek, hogy ezt a
levanti földet mindig megvilágítsa a Krisztus-
ba, az igazság Napjába vetett hit fénye, és hogy
neki köszönhetően megőrizze az alkonyt nem
ismerő reményt.

Fordította: Tözsér Endre SP
Fotó: Vatican Media

1356

ADOMÁNYVONAL

Hívjon, hogy segíthessünk!

Segítsen, hogy minél
több gyermeknek legyen
boldog karácsonya!

A gyermek legalapvetőbb joga és érdeke, hogy a szülei szeretetében nőhessen fel

Az alábbiakban a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) december 4-én kiadott közleményét olvashatják.

A gyermek óriási ajándék, hatalmas öröm forrása a szülők és az egész társadalom számára. Manapság sajnos a házaspárok körülbelül egyötöde szembesül azzal a mély fájdalommal, hogy családjukba nem érkezik meg a várva várt gyermek. A szeretet azt diktálja, hogy minden olyan segítséget megadjunk a számukra, amely nem ellentétes a születendő gyermek javával, jogaival.

„A gyermeknek joga van ahhoz, hogy házasságon belül fogadjon, ott hordják ki, ott jöjjön a világra és ott nevelődjön fel. Pontosan a saját szüleihez való biztos és elismert kapcsolata által fedezheti fel és értheti meg saját emberi identitását” (Hittani Kongregáció, *Donum vitae* instrukció, 2). Az édesanya szeretete, akinek a szívverését már a várandósság napjai alatt hallja, az édesapa büszkesége, akinek a hangját már az anyaméhben megismeri a gyermek, egyszóval a szülők szeretete az az életadó bölcső, amelyre a gyermeknek mindennél jobban szüksége van.

Ferenc pápa hangsúlyozta, hogy „azok az eljárások, amelyek nem segítik, hanem helyettesítik a házastársi aktust, etikai problémát jelentenek, mert elszakítják az élet továbbadását attól az emberi kontextustól, amelybe eredetileg tartozik (...) Kísérnünk kell azokat a párokat, akik a gyermektelenség keresztségét hordozzák! Az együttérzés azonban nem igazolhat olyan módszereket, amelyek sértik a gyermek vagy a házastársak méltóságát (...) Helyes dolog a gyermekáldás jogos vágyát segíteni és támogatni a tudomány legkorszerűbb ismereteivel és a termékenységet előmozdító technológiákkal, ugyanakkor helytelen lombik eljárással embriókat létrehozni, amelyeket aztán megsemmisítenek, továbbá helytelen ivarsejtekkel kereskedni vagy igénybe venni a béranyaság gyakorlatát. A számtalan lefagyasztott embrió helyzetét az emberiség nem hagyhatja figyelmen kívül” (Ferenc pápa üzenete a WOOMB International Congress résztvevőikhez, 2023. április 28–29.)

Ferenc pápa 2014. április 11-én, amikor Olaszországban felmerült a heterológ mesterséges megtermékenyítés esetleges engedélyezése, így nyilatkozott:

„Az emberi élet szent és sérthetetlen (...) Ezért a leghatározottabban el kell utasítani minden közvetlenül az élet ellen irányuló támadást, különösen is az ártatlan és védtelen élet ellen; márpedig a születendő gyermek az anyaméhben a szó legszorosabb értelmében ártatlan.” (Ferenc pápa beszéde az Olasz Életvédő Mozgalomhoz)

Vannak esetek, amikor egy gyermeknek nem adatik meg, hogy a vér szerinti szülei nevelhessék fel. Azonban ilyen helyzeteket mesterségesen létrehozni ellentétes a gyermek legfontosabb javával, érdekével és jogaival. Minden gyermek a teremtető Isten remekműve és képmása, azok a gyermekek is, akik mesterséges körülmények között fogantak. Emberi méltóságuk azonos bármely más emberével. A petesejt-donáció – és ezt más országok tapasztalata is alátámasztja, ahol ezt bevezették – szélesre nyitja az utat a béranyaság, a gyermek „rendelésre” való megszerzése vagy az azonosnemű párok gyermekhez jutása előtt. Ferenc pápa így tanított erről: „A béranyaság súlyosan sérti a nő és a gyermek méltóságát (...) A gyermek mindig ajándék, és soha nem lehet egy szerződés tárgya.” (Ferenc pápa beszéde a Szentszékhez akkreditált nagykövetekhez, 2024. január 8.).

Nagyon sok pár számára jelent megoldást a termékenységet helyreállító (RRM) orvoslás (pl. a NaPro technológia, a FEMM Health és a Neo Fertility), amely hazánkban is elérhető. A módszer célja a természetes fogamzás elő-

segítése a házastársi együttélét gyümölcszeként. Ennek érdekében a személyre szabott terápia során gyógyszeres, életmódbeli vagy akár orvosi beavatkozással járó kezelésre is sor kerül. Ez a kezelés a meddőséggel érintett párok körülbelül negyven százalékának segít elérni a gyermekáldást, vagyis magasabb arányban, mint a mesterséges megtermékenyítés (vö. *Restorative reproductive medicine [RRM] outcomes compared to in-vitro fertilization [IVF] for the treatment of infertility: a retrospective evaluation of a 2019 clinic cohort compared to one cycle of IVF*; by Phil C. Boyle, Agnes Toth, Monica Minjeur, Craig Turczynski).

Egy rossz döntés következményei évtizedekre beépülnek a társadalmi gyakorlatba. Ha valóban a családot akarjuk védeni és segíteni, akkor nem szabad olyan utakat támogatnunk, amelyek hosszú távon éppen a család természetes és isteni rendjét rombolják. Kérjük a törvényhozókat, a tudományos élet képviselőit és minden jóakaratú embert, hogy a gyermekáldás érdekében valóban tegyünk meg minden helyes lépést, de eközben is tartsuk tiszteltben a gyermek jogát ahhoz, hogy házasságon belül fogadjon, és a szüleinek szeretetében nőhessen fel!

Budapest, 2025. december 3.

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia

**Forrás: MKPK Sajtószolgálat
Fotó: Merényi Zita (archív, illusztráció)**

Új vezető a Caritas in Veritate Bizottság élén

Megtartotta téli ülését a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia

Az alábbiakban a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) Titkársága december 3-án kiadott sajtólevelét adjuk közre.

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) 2025. december 2–3-án tartotta téli rendes ülését. A püspökök testülete a szokásoknak megfelelően a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia budapesti székházában gyűlt össze. Az ülésen részt vett Michael W. Banach érsek, Magyarország apostoli nunciusa is.

Az MKPK tagjai 2026 novemberében ad limina-látogatást tesznek Rómában, ahol XIV. Leó pápa is fogadja a testület tagjait. Az ad limina-látogatás keretében a Világegyház püspökei rendszeres időközönként elzarándokolnak Rómába, ahol a Szentatyával való találkozás mellett ellátogatnak Szent Péter sírjához, valamint részletesen beszámolnak egyházmegyéjük állapotáról is. A magyarországi egyházmegyék vezetői legutóbb 2017-ben vettek részt ad limina-látogatáson.

A püspökök testülete megköszönte Székely János püspöknek, a konferencia elnökének sokéves szolgálatát a Caritas in Veritate Bizottság, valamint a Keresztény–Zsidó Tanács elnöki pozíciójában. Az MKPK tagjainak döntése értelmében a Caritas in Veritate Bizottság új elnöke Fekete Szabolcs Benedek püspök, míg a Keresztény–Zsidó Tanács új tagja Martos Levente Balázs püspök lesz.

A püspökök testülete megköszönte Kocsis Imre elnök sokéves áldozatos munkáját, amelyet a Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat elnökeként végzett. Az MKPK megerősítette: utódja Benvin Sebastian verbita szerzetes, a társulat főtitkára pedig Harmai Gábor lesz. Megbízatásuk négy évre szól.

Az MKPK tagjai úgy határoztak, hogy körlevelet adnak ki az 1996-os *Igazságosabb és testvériesebb világot!* című körlevél megjelenésének 30. évfordulója alkalmából. Idén is megrendezésre kerülnek a Katolikus Karitászt adventi programjai: a „Tárjátok ki a szíveteket!” elnevezésű adventi segélyprogram, hogy támogatni tudják a rászoruló családokat a téli időszakban és az ünnepek alatt. Idén is több módon lehet csatlakozni az újévig tartó adománygyűjtéshez: az „Angyalbatyu” ajándékgyűjtő akció keretében nehéz sorsú gyermekeknek készített ajándécsomagokat

fogadnak a Karitászt országos gyűjtőpontjain. December 17-én este 8 órakor a Karitászt nagyszabású karácsonyi koncertet rendez a Szent István-bazilikában. A koncert teljes bevételét rászoruló gyermekek fejlesztésére fordítja a szervezet. A „Tárjátok ki a szíveteket!” karácsonyi segélyakciót online

Fekete Szabolcs Benedek
szombathelyi segédpüspök,
a Caritas in Veritate Bizottság új elnöke

adományozással a www.karitasz.hu oldalon, valamint a 1356-os adományvonalon, hívásonként 500 forinttal bárki támogathatja.

2026 szeptemberében Kaposváron kerül megrendezésre a Katolikus Társadalmi Napok, azaz a KATTÁRS. 2027-ben pedig – az egyházmegye alapításának 250. jubileuma alkalmából – Szombathely lesz az esemény házigazdája.

2026. november 21-én kerül megrendezésre a következő Forráspont. A 2018 óta megszervezésre kerülő ifjúsági rendezvényen 2023-ban Ferenc pápával is találkozhattak a jelenlévők. A szervezők jövő év novemberében is zenés dicsőítéssel, tanúságtételekkel, szentségimádással és szentmisével várják a gimnazista és egyetemista korú fiatalokat.

Az ökumenikus imahét 2026-ban január 18. és 25. között kerül megrendezésre. Az esemény budapesti nyitó istentisztelete a Kálvin téri református templomban lesz, ahol Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek mond szentbeszédet.

Budapest, 2025. december 3.

Németh Gábor, az MKPK titkára

„A földön békeesség a jóakarátú embereknek!”

Ökumenikus üzenet karácsonyra

Az alábbiakban a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia, a Magyarországi Református Egyház Zsinatának Elnökségi Tanácsa, a Magyarországi Evangélikus Egyház Püspöki Tanácsa és a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa december 5-én kiadott közös karácsonyi üzenetét olvashatják.

Karácsony Jézus Krisztus születésének ünnepe. Ő a világ Megváltója, minden nép Üdvözítője. Benne és általa Isten sorsközösséget vállalt minden emberrel, különösen is a szegénnyel, a beteggel, a szenvedővel és a bűnőssel. Jézus az Isten országát hirdette meg és hozta el erre a világra, az igazságosság és a kegyelem, a szeretet és a béke országát. Megnyitotta az emberiség számára az örök élet, a végső beteljesedés útját. Aki nyitott szívvel befogadja az ő evangéliumát, az hitben, reményben és szeretetben élheti az életét.

Az Egyház küldetése az, hogy ezt az örömhírt élje és hirdesse. Ezért az Egyház, bár küldetéséhez tartozik, hogy az egész világot átjárja a hit, a remény és a szeretet kovászával, a pártpolitikai küzdelmekben nem vesz részt. Az elkövetkező hónapokban, amikor fokozódhatnak a társadalmi feszültségek, az evangéliumi értékrendünk alapján tartsuk távol magunktól az alaptalan hangulatkeltést, a rágalmazást, és őrizzük meg a szeretet, az igazság, a másik ember iránti tisztelet értékeit!

Arra hívjuk hívó közösségeink minden tagját és minden jóakarátú embert, hogy amikor nemzetünk jövőjéről dönt, akkor a család, az igazságosság, a szegényekkel való szolidaritás, a békeesség és mindenki testi-lelki jólétének értékeit tartsa szem előtt. Imádkozzunk mennyei Atyánkhoz, hogy a Béke Királya, a Betlehemben született Megváltó hozza el mindannyiunknak, családjainknak és az egész világnak az áldott békét! „Dicsőség a magaságban Istennek és a földön békeesség a jóakarátú embereknek!” (Lk 2,14)

2025 adventjében.

Magyar Katolikus Püspöki Konferencia,
Magyarországi Református Egyház
Zsinatának Elnökségi Tanácsa,
Magyarországi Evangélikus Egyház
Püspöki Tanácsa,
Magyarországi Egyházak
Ökumenikus Tanácsa

Forrás: MKPK Sajtószolgálat

Fotó: Merényi Zita

Ki vagy te, Uram?

(Mt 11, 2-11)

Örvendezés (Gaudete) vasárnapján azon gondolkodom, mekkora öröm forrása lehet számunkra a mai örömhír. Meg tudunk-e állni karácsony közeledtén, s engedjük-e, hogy ez a rövid evangélium megszólítson bennünket? Hiszen annyi még a teendők az ünnep előtt: alig tíz nap, és már itt is a szenteste...

Először is a börtönben gyötrődő Előfutár kérdésére figyelek: Te vagy az Eljövendő? Te vagy-e az, akire a világ teremtése óta várakozunk? Ebben minden kor emberének válasza váró kérdése visszhangzik: Ki vagy

éjjelén, ahelyett, hogy megbotránkoznanánk azon, hogy Isten, a mindenség királya milyen méltatlan körülmények között lép a világba. Ez a szegényeknek hirdetett örömhír: igenis találkozhatunk a rejtőzködő Istennel!

De miért rejtőzködik? Többféle választ is adhatnánk erre, de az biztos, hogy Isten azt szeretné, ha mindennek előtt a szívünkkel ismernénk fel Őt. A Mária karján pihenő csecsemőben, a kafarnaumi zsinagógában zavart keltő fiatal rabbiban, a déli hőségben egy számariai kút mellett várakozó szomjas idegenben, a keresztre feszített

te, Uram? Jézus válasza egyszerű és világos: „mondjátok el Jánosnak, amit láttok...”, és kezdi elsorolni mindazt, amit Izaiás prófétától a mai olvasmányban olvasunk: a vakok látnak, a sánták újra járnak... A korabeli zsidó felfogás szerint e csodák fogják majd igazolni a Messiást, ha eljön. Jézus mindehhez még hozzáteszi: „a halottak feltámadnak, a szegényeknek pedig az örömhírt hirdetik”. Ez utóbbi leginkább a hegyi beszéd lelkeségét idézi. És valóban, Jézus még egy különleges boldogságmondással is üzen a Keresztelőnek és nekünk is: „Boldog, aki nem botránkozik meg bennem.” (Mt 11, 2-11) Ez a szíve a mai evangéliumnak! Csak akkor nem botránkozunk meg benne, ha úgy tekintünk Jézusra, mint a fentebb említett szegények. Csak akkor tudunk örvendezni, hogy találkozunk Vele a betlehemi jászolban karácsony sötét

elítéltben, az emmauszi fogadóban a kenyértörés pillanatában. Ma pedig egy kis ostyába rejtve, az élet kenyérében, az eucharisztikus színek alatt.

Ez a találkozás, ez a felismerés a mai örvendezésünk középpontja! Hát nem maga Jézus is kifejezi e túlaradó boldogságot, a meg nem botránkozó örömet, amikor – az evangélium szavaival – így ujjong: „Magasztallak, Atyám, menny és föld Ura, hogy elrejtetted ezeket a bölcses és kiműveltek előtt, és kinyilatkoztattad a kicsinyeknek.” (Luk 10,21). A kicsik, a lelki szegények, az együgyűek boldogsága a miénk, mert megláthatjuk, felismerhetjük rejtőzködő Istenünket. Ha elvárások, előítéletek nélkül tekintünk rá, akkor tapasztaljuk csak meg Saint-Exupéry mély igazságát: „Jól csak a szívével lát az ember. Ami igazán lényeges, az a szemnek láthatatlan.”

Seidel Klára CB

Az Eucharisztia tisztelete

(170/11b)

A *Redemptionis Sacramentum* végrehajtási útmutató 29. pontja hivatkozik a II. Vatikáni Zsinat *Presbyterorum ordinis* 7. pontjára: „Az áldozópapok (presbyteri) mindnyájan, a püspökökkel együtt, úgy részesednek Krisztus egy és ugyanazon papságában és szolgálatában, hogy éppen a felszentelés és a küldetés egysége megkívánja hierarchikus közösségüket a püspökök rendjével (vö. LG 28.), amelyet a liturgikus koncelebrációban olykor (aliquando) a lehető legjobban megmutatnak, és akikkel egyesülve vallják meg, hogy az eucharisztikus szünaxist (áldozatot) ünneplik. Ezért a püspökök – a Szentlélek ajándéka miatt, amely a szent rendben a presbitereknek adatott – őket tekintik a tanítás, a megszentelés és Isten népe lelkipásztori szolgálatában nélkülözhetetlen segítőitársaiknak és tanácsadóiknak. Amit már az Egyház ősi idejéből származó liturgikus dokumentumok is hangsúlyosan hirdetnek, amikor ünnepélyesen kérik Istentől a felszentelendő presbiterre „a kegyelem és a tanács lelkének kiadását, hogy tiszta szívvel segítse és kormányozza a népet”, miként a pusztában Mózes lelke átszállt a hetven bölcs férfi értelmére „akiknek segítségével a megszámlálhatatlan sokaságot könnyen kormányozta” (vö. Szám 11,16-25).

A zsinati dokumentum mély egyháztani igazságot tár elénk: a presbiterek (áldozópapok) testülete nem egyszerű funkciót lát el, hanem ontológiai karakter által részesedik Krisztus egyetlen papságából, amely a püspöki rendben kapta meg teljességét. A pap, mivel Krisztus személyében cselekszik, önálló lelkipásztori feladatra kap megbízást, amit a püspöktől kapott küldetésben, de saját felelősséggel gyakorol, éppen ezért szolgálata soha nem lehet magánügy, nem lehet „egyéni szolgálat”: a szentelés (consecratio) egysége szükségszerűen a közösségre, mégpedig a hierarchikus közösségre irányít – így válik láthatóvá és érthetővé szolgálata révén Krisztus Titokzatos Testének misztériuma.

„Mert Krisztus Egyházának előljárói az isteni test és vér létrehozásában (confectione) részesek a püspökökkel, ugyanígy a nép tanításában és az igehirdetés szolgálatában is” – írja Szent Izidor a *De Ecclesiasticis Officiis* című művében (PL 83,787). A pap lényege szerint eucharisztikus lény: az Egyház szívének ritmusában él, és szolgálatának gyökere az a közösség, amelyben a püspökkel együtt ünnepli az Egyház születésének szentségét, az Eucharisziát.

A *Szentírás* képe Mózesről és a hetven vénről mély krisztológiai távlatot nyit. A Lélek ugyanazt a küldést teszi termékennyé a sokféle szolgálatban. A pap tehát nem „helyettesítője” Krisztusnak, hanem eszköze és képviselője (in persona Christi): engedelmes szívvel adja át magát, és hagyja, hogy Krisztus Lelke vezesse. Cselekvése így nem saját bölcsességéből fakad, hanem a Lélek „kegyelméből és tanácsából” – azaz nem pusztán egyéni, karizmatikus jámborság alapján, hanem az Egyházzal való egységes érzülettel. Így a papság szolgálata révén válik láthatóvá az Egyház élő struktúrája: a szolgálat egysége nem szervezeti kényszer, hanem Krisztus ajándéka, amelyben a lelkipásztori szolgálat, a tanítás és a megszentelés ugyanazon misztérium kibontakozása.

Sztankó Attila

Ünnepek és jeles napok

(102.)

A december hónap nem szűkölködik ünnepekben és jeles napokban egyetlen felekezetenél, így a Görögkatolikus Egyházban sem. Ilyen 6-án Szent Miklós mürai püspök ünnepe; aztán 8-9-én Szűz Mária szeplőtelen fogantatása, Szent Anna csodálatos foganása; 25-én Jézus Krisztus születése; 26-án Szűz Mária istenanyasága; 27-én Szent István fődiakónus, első vértanú ünnepe. Mindezek mellett még három változó ünnepünk is van, melyek a karácsonyhoz kötődnek: a karácsony előtti második vasárnapot az őszövetségi ősatyáknak, a közvetlenül előtte lévő pedig a szentatyáknak szenteljük. Az ünnep utáni vasárnap viszont az Úr test szerinti rokonairól szól. Sőt, még a karácsony előtti és utáni szombat is jeles napként áll a liturgikus naptárunkban.

Ezek mellett a „kisebb” jeles napokat is számon tartjuk, amelyek főleg a szentírási szövegeikkel jelentenek eltérést a liturgikus rendtől.

4-én Szent Borbála nagyvértanúnőt és Damaszkuszi Szent János egyházatyát ünnepeljük. Borbála édesapja kérelhetetlen pogány volt. Leányát is ebben a szellemben nevelte, elzárva őt a világtól. Amikor a leány felnőtt, egy vándor pap tanításának köszönhetően megismerkedett a kereszténységgel, majd meg is keresztelkedett. Apja azonban ellene támadt. Mivel keresztény hite mellett Borbála mindvégig, még pogány apja kegyetlenkedései ellenére is kitartott, a 4. században sok kínzás után kivégezték. Így éneklünk róla: „a bálványok tiszteletét megrendítetted”. Damaszkuszi János atya családja keresztény volt, őt is annak nevelték, fogadott testvérével, Szent Kozmával együtt. Miután Izauri Leó császár 726-ban elindította a képrombolás mozgalmát, három nagy munkájában védelmébe vette a szentképek létjogosultságát. Aztán kolostorba vonult, élete végéig a szent tudománynak élt. Teológiai munkássága oly szerteágazó volt, hogy sokan Kelet Aquinói-jának nevezik őt. A ma használt liturgikus szövegeink közül több is az ő nevéhez fűződik, különösen a temetési énekek. Az „ének szerző Jánost, az Egyház tanítóját és szövetnekét, az ellenség letipróját zengjük, híveik!” – énekeljük a tiszteletére.

5-én Szent Száva atyát tiszteljük, aki a „megszentelt” melléknevet kapta. Mint „a szent életűek büszkeségét és a pusztalakók ékességét” ünnepeljük. Ugyanis már nyolcéves korában elkezdődött szerzetesi élete. Tizenhét év után egy remetetelepen magányba vonul, ahol közel hatvan évet töltött. Legjelentősebb munkája a szertartásainkat jórészt ma is szabályozó „tipikon”. 532-ben, csaknem százéves korában érte a halál.

12-én Szent Szpiridon főpap ünnepe áll a liturgikus naptárunkban, aki egyszerű pásztorként született, mielőtt ciprusi főpásztor, püspök lett belőle. Részt vett az első egyetemes zsinaton Nikaiában, ahol nagyhatású beszédet mondott az igaz hit védelmében. A tiszteletére írott tropár erről is megemlékezik: „Az első zsinat diadalmas harcosságának és csodatevőnek mutattad magad, isteni ihletettséggel Szpiridon atyánk”. Már életében csodákat tett, de az ereklői is gyógyulást szereztek sok betegnek, Konstantinápolyt pedig a barbárok betörésétől mentették meg a 7. században. Hosszú, áldásos élet után szólította őt magához Isten a 349. esztendő táján.

Ivancsó István

Szent Olümpiász

December 17.

Olümpiász a keletrómai császárváros, Bizánc egyik főnemesei nemzetségéből származott. Korán árvaságra jutott. Gyámja, Prokopiosz városi előljáró rokonára, arra a Teodóziára bízta, akinek a házába egy ideig bejáratos volt Nazianzi Gergely, és akinek Nagy Szent Vazul a Szentlélekről szóló írását ajánlotta.

Olümpiász – akinek szülei valószínűleg pogányok voltak – így a keresztény hit légkörében nőtt fel. Tizen-nyolc évesen férjhez adták Neb-ridiosz városi előljáróhoz. Az ifjú férj néhány hónappal ezután hirtelen elhalálozott. Olümpiász, hogy özvegyként szolgálhasson az Úrnak, elutasította egy újabb házasság gondolatát. Korai özvegysege Teodóziosz császár fülébe jutott, aki elhatározta, hogy férjhez adja egyik rokonához, a Hispaniából származó Elpidioshoz. Olümpiász azonban minden rábeszélésnek ellenállt.

A császárt felbőszítette a válasza, ezért vagyona kezelését gyámra bízta. Később visszaadta neki a vagyona fölötti gondviselés jogát. Az özvegy pedig két kézzel osztotta az alamizsnát.

A konstantinápolyi Nektariosz püspök a csupán huszonöt éves Olümpiászt a Szent Bölcsesség-székesegyház diakonisszájává szentelte. Olümpiász a templom déli oldalánál kolostort emeltetett, s ott Istennek szentelt társaival, özvegyekkel és hajadonokkal együtt aszkézisben és imádságban élt.

Nektarioszt a későbbi Arany-százú Szent János követte Bizánc püspöki székében. A benne és Olümpiászból izzó krisztusi szeretet barátokká tette őket. Jánost Eudókia császárnénak, Arkadiosz császár feleségének áskálódásai hatására száműzték. Amikor utoljára ment a székesegyházba, Olümpiász társnőivel együtt a keresztelőkápolnában várta őt. Mialatt Aranyszázú Szent János őrizet alatt átkelt a Boszporuszon, a székesegyházban – hogy miért, nem tudni – tűz ütött ki, és az épület leégett. Az elűzött pátriárka híveit vádolták a gyújtogatással, és le is tartóztatták őket. Olümpiászt is bíróság elé állították, aki így védekezett: „Mostanáig arra fordítottam nagy vagyonomat, hogy az Úrnak templomokat építsek, és fel is díszítsem. Ettől a templomok nem szoktak leégni!” A kihallgatást követően a prefektus Nikomédiába száműzte, ahol haláláig az Istennek szentelt szüzek körében élt.

L.K.

A HÉT LITURGIÁJA A év

DECEMBER 14., ADVENT 3. VASÁRNAPJA (Keresztes Szent János áldozópap és egyháztanító, Szilárda, Bertold) – Iz 35,1–6a.10 (Maga az Isten jön el, hogy szabadulást hozzon nekünk.) – Jak 5,7–10 (Legyetek állhatatosak, mert az Úr eljövételének ideje közel van!) – Mt 11,2–11 (Te vagy-e az, akinek jönnie kell, vagy valaki

mást várunk?) – **Zsolozsma:** III. zsolnárhét – **Énekrend:** Ho 1 – EE 509, EE 413, Ho 1 – EE 8, Ho 108 – EE 506, Ho 9 – EE 6.

DECEMBER 15., HÉTFŐ – Boldog Brenner János áldozópap, vértanú emléknapija (Valér, Detre) – Szám 24,2–7.15–17a – Mt 21,23–27.

DECEMBER 16., KEDD (Etelka, Aletta) – Szof 3,1–2.9–13 – Mt 21,28–32.

DECEMBER 17., SZERDA (Lázár, Olimpia) – Ter 49,2.8–10 – Mt 1,1–17.

DECEMBER 18., CSÜTÖRTÖK (Augusztus, Graciella) – Jer 23,5–8 – Mt 1,18–24.

DECEMBER 19., PÉNTEK (Viola, Orbán, Oros) – Bír 13,2–7.24–25a – Lk 1,5–25.

DECEMBER 20., SZOMBAT (Teofil, Liberátusz) – Iz 7,10–14 – Lk 1,26–38.

DECEMBER 21., ADVENT 4. VASÁRNAPJA (Kaniziusz Szent Péter, Petra, Tamás) – Iz 7,10–14 (Íme, a szűz fogant.) – Róm 1,1–7 (Jézus Krisztus, aki Dávid nemzetségéből származott, az Isten Fia.) – Mt 1,18–24 (Jézus megszületik Máriától, aki jegyese Józsefnek, Dávid fiának.) – **Zsolozsma:** IV. zsolnárhét – **Énekrend:** Ho 2 – EE 504, 413, Ho 5 – EE 19, Ho 12 – EE 506, Ho 11 – EE 6.

Jónak maradni a gyűlölködők között

Ervin Gáborra emlékeztek halála évfordulóján

A Városmajori Katolikus Egyület szervezésében december 5-én megemlékezést tartottak Budapesten, a II. kerületi Kapás u. 46. szám alatti ház pincéjében. A magyarországi vészorszak idején ez az épület volt a nyilas párt kerületi székháza. Más rabokkal együtt itt tartották fogva Ervin Gábort és édesanyját is. Mindkettőjüket meggyilkolták.

A megemlékezésen jelen volt Erdő Péter bíboros, prímás is, aki idén március 18-án Ervin Gábor vértanúsága helyszínén, a Budai alsó rakparton jelentette be, hogy a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia hozzájárulásával az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye elindítja az 1944-ben a nyilasok által meggyilkolt embermentő pap, hittanár, filozófus boldoggá avatásának folyamatát. Az eljárás posztulátorának a bíboros Depaula Flavio érseki tanácsost, az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye külügyi megbízottját nevezte ki, teológiai cenzorának pedig Kránitz Mihály teológust, tanszékvezető egyetemi tanárt. Mindketten jelen voltak a Kapás utcai megemlékezésen, csakúgy, mint Forgács Alajos, a városmajori Jézus Szíve-templom plébánosa.

A megjelenteket Kövesdy Tamás, a Városmajori Katolikus Egyület volt elnöke, az Ervin Gábor-megemlékezések fő szervezője köszöntötte, majd idézett néhány gondolatot a vértanúhalált halt pap „*Mutasd meg az Atyát*” című elmélkedéséből: „A teremő szeretet nem kéreti magát. Nem vár jó lelkekre, akik majd felelőn elébe mennek, hanem maga megy »báránként a farkasok közé« (Mt 10,16), utat tör az ellenszenv és ridegség bozótjában.

Az ellenfél lelki üdvére figyelünk

Nem követeli meg mások jóakarátát, hanem létrehozza a jóakarát légkörét. (...) Ezt a szeretetet Jézus Szívétől tanulhatjuk meg. (...) »Aki megüti jobb orcádat, tartsd neki a másikat!« (...) Nem babonás, szó szerinti követést akar Jézus szent Szíve, hanem (...) az irgalom, a megbocsátás, az engedelkenység szellemét. Ne a vita tárgyát nézzük, hanem az ellenfél lelki üdvösségét!«

Kövesdy Tamás az elhangzott gondolatok után így folytatta köszöntőbeszédét: „Megdöbbentő itt lenni nyolcvanegy évvel később, ahol mintha megállt volna az idő. Szembesülünk azzal a rettenettel, amit elaljasodott emberek követtek el, s nehéz szívvel és mély együtt-

érzéssel emlékezünk meg az itt meghurcoltakról. Ervin Gábor története átalakít és formál, krisztusibb emberré tesz minket. A vértanú ezen a helyen »báránként ment a farkasok közé«, ahogyan Krisztus is önként vállalta keresztáldozatát.” A nyilas terror áldozatává vált pap és édesanyja „a kivégzésük előtt hangosan imádkoztak. Ervin Gábor itt, ezen a helyen Krisztus győzelmes trónjára tette ezt a pincét, ezt az udvart, s az ő sziklasírja végül a Duna temetője lett. Mintha az Úr őt küldte volna számunkra, hogy biztatást, erőt adjon a világ Egyházának és minden jóakarát embernek a remény megőrzésére, akkor is, amikor nehéz az élet”.

Akik a vértanúságot is vállalták

Ezt követően Göncz Balázs, az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára osztályvezetője, a Kapás utcai nyilas ház történetének kutatója, a Kránitz Mihály és Depaula Flavio által vezetett kutatóbizottság tagja tartott előadást. Elmondta: a vészorszak idején volt egy, a kommunisták által reflektorfénybe állított katolikus pap, Kun András (Kun páter), de a papság többsége lelkiismeretesen helytállt. Hú lelkipásztorok voltak, akik csöndesen tették a

dolgukat: kereszteltek, eskettek, gyóntattak, temettek a háborús viszonyok között is. Néhányan pedig a vértanúságot is vállalták a hitükért, folytatták a római katókombák őskeresztényeinek nemes hagyományát, a közelmúltban mégis méltatlanul a feledés homályába merültek. Közülük három budai mártírt ismerünk, akik az újpogány nyilasok golyói által haltak meg: Kálló Ferenc esperest, Ervin Gábort és Gusztáv Bélát. A két utóbbi pap ebben a házban, ezek között a falak között szenvedett a hitéért, mielőtt mártírhálált halt.

A Kapás utcai csillagos ház

Göncz Balázs szavaiból kiderült: a Kapás utcai ház az egyetlen eredeti állapotában megmaradt nyilas épület Budapesten. A légóhelyiséggel rendelkező ház 1944 nyarától zsidók számára kijelölt csillagos ház lett, az itt élők később szörnyű sorsra jutottak. A háború után ide beköltözők nem tudhattak a falak véres történetéről, legfeljebb a szóbeszédből értesülhettek róla. Nem sokkal a nyilasok októberi hatalomátvétele után, november elején a Csalogány utca 58-ból áttelepült ide a II. kerületi nyilas pártszervezet. A fegyveres és pártszolgálat vezetője Weinhardt Géza lett. A kerületi

nyilas tagok száma korábban ötven és kétszáz között mozgott, később tovább növekedett. Többnyire itt, a Kapás utcai ház pincéjében, illetve a földszinten kialakított motozóhelyiségben zajlottak az előállítások és a kihallgatások, az atrocitásokkal egyetemben. Egy egyszerű párttag napi húsz pengőt kapott a szolgálataiért, havi szinten ez öt-hatszáz pengőt jelentett a fegyveresek számára, ami a mai viszonyok között ötszáz-nyolcszáz ezer forintos fizetésnek feleltethető meg.

A nyilasok célkeresztjében

A levéltáros a kutatásaira alapozva leszögezte: a hamis papírokkal vagy védlevéllel bujkálók, később az úgynevezett védett házakban és a csillagos házakban lakók, a feljelentettek, a kommunisták és a nagy értékű budai viláklában élők már november elejétől a nyilasok célkeresztjébe kerültek. Nem számított a keresztlevél, a védlevél, a székházba beszállított embereket bántalmazták, megkínózták, arra kényszerítették őket, hogy adják át elrejtett értékeiket. Ez a sors jutott Ervin Gábornak és édesanyjának is. A tanúvallomások szerint az elfogott, előállított kihallgatottak jaggatása és az udvari kivégzések lövései éjjelente behallatszottak az óvóhelyre is; puskatussal, szíjjal, kábelrel, korbáccsal, bikacsokkal és pusztá ököllel is ütötték a letartóztatottakat. Arra is volt példa, hogy a férfi rabokat elfogott nők megerőszakolására próbálták rákényszeríteni. Volt olyan fiatal nő, akit a pincebunker ajtajához kötözték, és a bent lévő foglyok szeme láttára megerőszakolta egy nyilas.

A körülbelül huszonöt négyzetméteres pincében gyakran húsz-harminc rabot is összezsúfoltak. Amikor már elviselhetetlen volt a helyzet, kiválasztottak közülük néhányat, felvitték és agyonlőtték őket. A nyilasok a foglyok közé beépített emberekkel is dolgoztak. 1944 augusztusában egy ilyen nyilas álszöktetésnek esett áldozatul Ervin Gábor fivére is, mint ahogy az ügyvédként dolgozó másik testvére sem kerülhette el a sorsát.

A foglyokat a számonkérők hallgatták ki. Egyiküket-másikukat akár több napon át is vallatták a behozott rokonai előtt. Amikor már mindent kiszedtek belőlük, és a további verés értelmetlennek látszott, kisebb, öt-tíz fős csoportokban kivégezték őket az udvaron, a fal előtt, az éjjeli órákban, vagy jobb ruháik elvétele után lekísérték őket a Duna-partra, ahol sortűzzel végeztek velük, a holttesteket pedig a Dunába dobták.

Koronatanúk

A kutatások jelenlegi állása szerint Ervin Gábert és az édesanyját is az udvaron vagy a Duna-parton gyilkolták meg 1944 decemberének első hetében. Mivel rettenetesen megkínózták őket, valószínűleg az udvaron végeztek velük, majd a holttestüket a Dunába dobták. A Kapás utcában a nyilasok a három hónap leforgása alatt százötven embert öltek meg. Az áldozatok közül hatvannak a nevét is tudjuk. Harmincan túléltek a borzalmakat.

Göncz Balázs előadását követően a jelenlévők részleteket láthattak Kiss Richárd és Surányi András készülő dokumentumfilmjéből, amelyben egykori koronatanúk

idézik fel az 1944/1945-ös szörnyűségeket. A Kapás utcai megemlékezés a Miatyánk, az Üdvözlégy és a 88. zsoltár elimádkozásával ért véget az épület udvarán.

A megemlékezést követően Erdő Péter bíboros, prímás koncelebrált szentmisét mutatott be Ervin Gábor boldoggá avatásáért a városmajori Jézus Szíve-plébániatemplomban.

A főpásztor a szertartás elején emlékeztetett rá: elsöpétek van, ilyenkor Jézus Szent Szívét engeszteljük. A katolikus világ erős hagyománya ez mindmáig. Ám ez a nap különleges számunkra, hiszen majdnem napra pontosan nyolcvanegy évvel ezelőtt halt mártírhálált Isten szolgája, Ervin Gábor. Az ő szenvedésének helyét látogattuk meg együtt a szentmise előtt, s „az ő boldoggá avatásáért ajánlom fel ezt a szentmisét”.

Szentbeszédében a bíboros a második világháború tragikus éveiről szólva elmondta: ezekben az időkben „világító fényként jelent meg Ervin Gábor alakja és gondolkodása, katolikus meggyőződése, amelyet a nyilvánosság előtt sem rejtett véka alá”.

Idézetek Ervin Gábertől

A vértanú paptól a következő gondolatokat idézte a főpásztor: „Haldoklót néha megmenhetnek vérátömlesztéssel. Krisztus úgy segített nekünk, hogy egy testté lett velünk. És ahogy az új, kívülről kapott vér részese lesz a beteg minden lázának, nyavalyájának, úgy ez az új szív, Jézus Szíve (...) a szenvedésben elválaszthatatlan egységet

kovácsolt a mi hitványságunkból és az ő erejéből. Eggyé lett a bűn miatt szenvedő emberiséggel, alávetette magát a szenvedés és a halál rabságának. (...) Krisztus szenved, mert nagyon jó, mert egészen Istené az emberek között, és mikor bántják, minden sebnél és gyaláztatnál ezerszer inkább fáj neki annak a vétke, aki így bánik vele. Ez hát az Isten előtt kedves áldozat? Hogy az ártatlan bűnhődjék és szenvedjen a bűnös vétkéért? Nem, maga ez a szenvedés még nem áldozat, nem ez kedves Isten előtt. A szenvedést a szeretet teszi áldozattá. Szent Ágoston arra tanít, hogy Isten csak azért enged rosszat, mert hatalma van, hogy nagyobb jót hozzon ki belőle. A bűn rosszását leginkább abból látjuk, hogy milyen szenvedést okoz. De ez a szenvedés mértéke annak a nagyobb jónak is, amelyik a nyomában kelhet. Ez a nagyobb jó, amelyben minden szenvedés feloldódhatik. A szenvedés magában véve éppoly értelmetlen, mint szülőanyja és okozója, a bűn. De a szenvedés szerető elfogadása: az engesztelés, az áldozat értelmet ad a szenvedésnek és megbocsátást szerez a bűnnek.”

Erdő Péter az Ervin Gábertől vett idézetek után így folytatta beszédét: „Az engesztelő szeretet és a szenvedés értelmének ilyen mély szemlélete ma is eligazítás a számunkra. A vértanú pap fiatal élete példája annak, hogy az imádság, a hit elmélyült átgondolása, továbbadása és a személyes élet hogyan válik szerves, mindent átható, életre-halálra szóló egységgé a hívó ember életében” – zárta beszédét a bíboros.

Bodnár Dániel
Fotó: Merényi Zita

„Az Egyházat mindig egynek látom: Isten népének”

Német László bíboros, belgrádi érsek volt a Café Francesco vendége

A Café Francesco lelakiségi podcastsorozata december 2-án folytatódott – ezúttal Német László SVD bíboros, belgrádi érsek volt a budapest-belvárosi katolikus kávézó és közösségi tér vendége.

A *Konklávé után. Merre tart az Egyház XIV. Leó pápával?* címmel megtartott nyilvános beszélgetés elején a bíboros életútját ismerhettem meg a kávézó közönsége (lásd kertes írásunkat – *a szerk.*). Német László SVD, az Isteni Ige Társasága tagja elmondta: a rendje elsődleges (ad gentes) missziós társaság, oda mennek hirdetni Jézust, az evangéliumot, ahol a helyi egyház még nem alakult meg, vagy ahol az emberek nem is hallottak Krisztusról. A Fülöp-szigeteken

töltött szolgálatáról szólva kiemelte: a verbiták által fenntartott katolikus egyetemen vezette az egyetemi lelkeszséget, húszezer hallgató pasztorációját koordinálta.

Vallás és diplomácia

Német László 2000-től Bécsben dolgozott a Szentszék megbízásából az ENSZ-nél és az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezetnél (EBESZ). Mint mondta, megismerte a diplomácia „vallástalan” világát, és megjegyezte: „A 2001. szeptember 11-i terrortámadás után aztán felkapták a fejüket a politikusok és a diplomaták, akik addig azt gondolták, hogy a vallásnak már nincs szerepe a világban.” A bíboros a hivatásáról is beszélt: egykori plébánosának lelkipásztori stílusa volt meghatározó a számára.

A szerzetesi hivatást pedig anyai nagybátyja révén „fedezte fel”.

Szerzetesi hivatás

Elmesélte, hogy amikor a Délvidéket 1941-ben visszacsatolták az anyaországhoz, az anyai nagybátyja belépett az Isteni Ige Társaságába, elvégezte a teológiát, és Magyarországon ragadt, majd a szerzetesrendek feloszlata után kalocsai egyházmegyei pap lett, titokban szerzetesi fogadalmat tett, majd 1970-ben visszatért az akkori Jugoszláviába. „Csak a szüleim tudták, hogy szerzetes, mert ezt nálunk is titokban kellett tartani. Egy alkalommal elmondtam neki, hogy szeretnék pap lenni, s ő válaszként azt ajánlotta, legyek missziós. Akkor tudtam meg, hogy örökfogadalmat verbita szerzetes. Így aztán általa megismertem a

rendünket, és a missziós pályát választottam.”

A megváltozott egyházkép

Arra a kérdésre, hogy a szerzetesi életforma, szemlélet miként alakította az Egyházról alkotott képét, a bíboros a következőket mondta: „Egy világszáládkhoz tartozom, amelyben mindenféle ember van, de mind egy gondolatnak él, azért, hogy hirdesse az evangéliumot. A verbiták – mintegy hatezren – a világ nyolcvan országában vannak jelen, s ez hihetetlen távlatokat nyit. Ahova az előljárom küld, ott vagyok éppen otthon. Nyitottnak és készen kell lennünk arra, hogy elhagyjuk a szülőföldünket, s olykor kontinensről kontinensre vándorlunk. Persze nem turistaként megyünk, hanem szolgálni. A mozgási lehetőség hatalmas szabadságot ad, rendház

mindenütt van, ugyanakkor a valós élettel találkozunk – olyan emberekkel, akik az adott kultúrát élik.

Amikor például a rendtársam bevezet egy sötét kis barakkba, valahol a világ egy elrejtett zugában, s a szobákban tucatnyi ember éli a mindennapjait, s nekem ott kell hirdetnem az evangéliumot, az egészen más, mint fotókon látni ugyanezeket a körülményeket. Másként éled meg a hitet, amikor egy ilyen közösségben imádkozol. Megváltozik az egyházkép.

Ami élővé teszi a közösséget

Arra a kérdésre, hogy a mai világban hol él igazán az Egyház, a bíboros azt felelte: nagyon nehéz erre válaszolni. Nincsenek kritériumaink, amelyek alapján valamely helyi egyházat élőnek nevezhetnénk. Vajon az tartja fenn az Egyházat, hogy Afrikában vagy Dél-Amerikában dugig tele van a templom fiatalokkal, miközben az is nyilvánvaló, hogy a teológiai gondolkodás fő központjai jelenleg is Európában vannak? Ismert, hogy a német egyházból sokan „kiléptek”, de az anyagi támogatást nézve a németek mind a mai napig a Világegyház legnagyobb jövedőit... Megvallom, az Egyházat én mindig egynek látom: Isten népének. Hasonlóan a társadalomhoz, ahol az elit, a közterhek viselői, a napszámosok és az út szélén élők is ugyanazon társadalom tagjai. A

különbség az, hogy az Egyházat a Szentlélek vezeti; azért vagyunk benne, mert megkeresztelték, s keresztényként van hivatásunk, ami mellett elköteleződünk. Ez teszi élővé az Egyházat, amelynek vannak beteg részei is, de fontos, hogy a jövőbe nézzünk: ami él, az éljen tovább! Ne csak azon rágódjunk, hogy milyen kevesen vagyunk, vagy hogy kevés a perselypénz! Ezekkel foglalkozni kell, de nem ez a mérvadó.”

A Café Franciscóban a beszélgetés további részében Német László többek közt a tavasszal lezajlott konklávéval kapcsolatos kérdésekre válaszolt. Elmondta: Ferenc pápa törekedett arra, hogy világegyházivá tegye a bíborosi kollégiumot. „Kimondottam örültem ennek, hiszen a konklávé alatt a világ távoli tájairól érkezett, frissen kinevezett bíborosokat nem hatotta át a kúriai szellem, a »zárt klubokat« óhatatlanul jellemző megkötöttség.”

Bíborosnak lenni: kegyelem és kötelesség

„Az is tény, hogy maga a bíborosi testület a másfél milliárd katolikus igen szűk elitklubja. A pápa választja ki s kreálja (a *Szentírásból* is ismert szó), azaz »teremti« (a semmiből) a testület tagjait, mint engem is. Különös kegyelem, hogy a kreálásom után pár hónapra, májusban már pápát is választottam. Egy bíborosnak ez kötelessége is: pápát kell választania.”

Német László 1956. szeptember 7-én született Hódságon (Vajdaság, Nyugat-bácskai körzet), a mai Szerbiában. 1977-ben belépett az Isteni Ige Társasága (verbita) missziós rendbe. Felsőfokú szerzetesi, filozófiai, teológiai tanulmányait Lengyelországban végezte. 1982. szeptember 8-án tett szerzetesi örökfogadalmat Pieniężnóban, majd 1983. május 1-jén szentelték pappá Hódságon.

1994-ben dogmatikai doktorátust szerzett a római Pápai Gergely Egyetemen. 1987–1990 között egyetemi lelkészként működött a Fülöp-szigeteken; 1993-tól a lengyelországi rendi főiskolán tanított; 1994–2000-ig dogmatikatanár Ausztriában; 2000–2004 között a Szentszék nemzetközi szervezetek mellett működő bécsi állandó képviselőtén teljesített szolgálatot; 2004–2007-ben a verbita rend magyarországi tartományfőnöke. 2006. augusztus 1-jétől 2008. július 1-jéig a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) titkára.

2008. április 23-án XVI. Benedek pápa nagybecskereki megyéspüspökké nevezte ki. 2016-tól a Szent Cirill és Metód Nemzetközi Püspöki Konferencia (CEICEM) elnöke. Ferenc pápa 2022. november 5-én a nagybecskereki püspöki székből áthelyezve belgrádi metropolita érsekké nevezte ki. Ezenkívül ő az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsának (CCEE) alelnöke. Német László belgrádi érseket 2024. december 7-én Ferenc pápa bíborossá kreálta a Szent Péter-bazilikában. A bíboros több könyv és tanulmány szerzője. A napokban az ő előszavával jelent meg *Az egyházi élet új kultúrája* című, Görfföl Tibor teológus által szerkesztett, a szinodalitás jegyében megszületett tanulmánykötet.

Német László hozzátette: „Ferenc pápa enciklikáit olvasva ráismertem arra az egyházképre, amely a Fülöp-szigeteki missziós éveim alatt az életben kirajzolódott. Többek között a világiak szerepéről van szó, illetve a nők szerepvállalásáról az Egyházban. A Fülöp-szigeteken nagy közösségeket vezetnek nők a helyi püspök támogatásával. Öröndetes volt számomra, amikor Ferenc pápa kinevezte Raffaella Petrini nővért a Vatikánvárosi Állam Pápai Bizottsága, egyben a Vatikánvárosi Állam Kormányzósága elnökének. Az *Egyházi Törvénykönyv* előírásai több téren már eleve lehetőséget biztosítottak a nőknek, csak mi, férfiak ezt nem vettük észre, ugyanakkor Ferenc pápa egyszerűen törölte az egyházjogból, hogy lektor és akolitus csak férfi lehet. Hatalmas lépéseket tett azért, hogy a nőknek is jelentős szerepe lehessen az Egyház életében.”

„
Ferenc pápa enciklikáit olvasva ráismertem arra az egyházképre, amely a Fülöp-szigeteki missziós éveim alatt az életben kirajzolódott

tarthattak telefonos összeköttetést. A házban a szobákat sorsolás útján kapták, ahová számítógépet, telefont nem lehetett bevinni, elektromos átvizsgáló kapun kellett keresztülmenniük, mielőtt beléptek a házba.

Nem mindenható az egyházi politika

„Fontos volt, hogy a leendő pápa olyan ember legyen, aki minimum két kontinensen szolgált már, legalább három nyelvet beszél, illetve elvárás volt, hogy missziós lelkületű legyen, aki püspökként nem csak adminisztratív feladatokat végzett: olyan, aki ismeri »a nyáj szagát«. A pápa ugyanakkor mindig is az egység látható jelképe. Éppúgy meg kell értse egy magyar plébánia helyzetét, ahogy Ruanda hatvanezer fős plébániáinak problémáit is.”

A konklávé kapcsán a Szentlélek vezetéséről szólva Német László hangsúlyozta: nem az egyházi politika határoz meg minden. „Úgy vélem, a Lélek műve, hogy az említett összetett szolgálatra tudtunk találni valakit. Másrészt a Szentlélek fantasztikus műve az is, hogy a százharminchárom jelen lévő pápaválasztó bíboros – hazájukban mindegyikük nagy tekintélynek örvendő, fontos ember, akinek számít a véleménye – képes volt húsz óra alatt megválasztani a pápát. Ki más műve lenne ez, mint Istené? – mondta a Café Franciscóban Német László bíboros, érsek.

Körössy László
Fotó: Lambert Attila

Emberségesebbé tenni a világot

Szörényi Gábor-díjakat adott át
a Katolikus Szeretetszolgálat

Hetedik alkalommal jutalmazta munkatársait Szörényi Gábor-díjjal a Katolikus Szeretetszolgálat. December 4-én terápiás dolgozók vehették át az elismerést Vajda Norberttől, a szervezet főigazgatójától és Székely János püspöktől, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) elnökétől Budapesten. A fődíjat idén Tokné Laja Rita, a lajosmizsei Szent Lajos Otthon terápiás munkatársa kapta (képünkön).

A szentmise elején Székely János szombathelyi megyéspüspök, az MKPK elnöke köszöntötte az egybegyűlteket, a Katolikus Szeretetszolgálat vezetőit, intézményvezetőit és munkatársait a püspöki konferencia Városligeti fasori irodaházában. XVI. Benedek pápától idézte a gondolatot, miszerint egy társadalom embersége leginkább abban mutatkozik meg, hogyan bánik a gyöngével, beteggel, szegénnyel, időssel, majd megköszönte a jelenlévőknek, hogy társadalmunk emberségét szolgálatukkal, szeretetükkel, munkájukkal erősítik.

A szeretet forradalma

A kereszténység mindig a szeretet nagy forradalma volt – hangsúlyozta a főpásztor. – A világtörténelem első kórházát keresztények hozták létre, ezt Cezáreában (az ókori Kap-

padókia területén; ma Kayseri, Törökország – a szerk.) 372 körül Nagy Szent Bazil alapította, mellette ingyenkonyhával és menhelyel. „Szeretném megköszönni Önöknek, hogy a szeretet forradalmának részesei, munkásai, és emberségesebbé teszik a világot” – mondta a

Katolikus Szeretetszolgálat munkatársainak Székely János püspök.

A szombathelyi megyéspüspök szentbeszédében rámutatott, hogy XIV. Leó pápa *Dilexi te* (Szerettelek téged) kezdetű apostoli buzdításában a szegények, a szenvedők iránti

kitüntetett szeretetre hív. A teremő Isten úgy tárja fel őnmagát az égő csipkebokorban Mózesnek, mint aki hallotta népe jajkiáltását, ismeri szenvedésüket, és ez mélyen megérinti. „Isten szíve közel van a szenvedőhöz. Ha szeretnénk Istenhez hasonlók lenni, kell hogy megérintsen minket is a szenvedő ember fájdalma. Ha nem rendít meg, nagyon távol vagyunk Isten szívéől” – fogalmazott az MKPK elnöke.

A személyiség meghatározó ereje

A szentmise végén Vajda Norbert, a Katolikus Szeretetszolgálat főigazgatója elmondta: 2019-ben alapították a Szörényi Gábor-díjat. A névadó jezsuita pap munkássága Szabó Erna szatmári irgalmas nővérével együtt szorosan kapcsolódik a hetvenöt évvel ezelőtti kezdetekhez. Akkor barátságtalan körülmények között, egyházüldözésben kellett szeretetet adni a rászorulóknak. De már akkor is voltak olyan munkatársak, akiknek a személyisége meghatározó volt. A főigazgató beszéde után Székely János püspökkel együtt adták át Szörényi Gábor-díjakat a kitüntetetteknek, akiket egyesével hosszan méltattak a szeretetszolgálat munkatársai.

Szörényi Gábor-díjban részesült Jákó Ivett, a solymári Szent József Otthon terápiás munkatársa; Lisóczki Tünde, a XXIII. János Otthon terápiás munkatársa; Buschman Éva, a jászberényi Szent Klára Idősek Otthon mentálhigiénés munkatársa; Nagy Péterné Tóth Angelika, a jászapáti Szent Vendel Otthon terápiás munkatársa; Sztancsik Mariann, a dabasi Zárdakert Idősek Otthona terápiás munkatársa; Tarjányné Horváth Erika, a parádi Szent Ottilia Otthon terápiás munkatársa.

A Katolikus Szeretetszolgálat idén jubiláló munkatársait is köszöntötték

Szintén díjat vehetett át Küsmödi Teréz, a soroksári Názáret Otthon terápiás munkatársa; Iharosi Krisztina Ildikó, a tiszalaprői PAX Otthon terápiás munkatársa; Stefkóné Belák Krisztina, az ipolytölgyesi Szent Erzsébet Otthon munkatársa; Szarka György, a Leányvári Hivatásörző Ház terápiás munkatársa és Pál Rita Barbara gyógypedagógus, a veszprémi Bara Ház munkatársa.

A Szörényi Gábor-fődíjat idén Tokné Laja Ritának, a lajosmizsei Szent Lajos Otthon terápiás munkatársának ítelték oda. Köszöntötték az idén jubiláló munkatársakat is. A fődíjas

Tokné Laja Rita kérdésünkre meghatódva elmondta: nagyon jólesik a kitüntetés, nem számított rá. „Az idők szeretete számomra a legfontosabb munkámban. Gyermekkorom óta nagyon ragaszkodtam a nagymamámhoz. Édesanyám is az otthonban dolgozott, ahol most én, ő most már nyugdíjas. Ez volt az álmom, hogy az időseket segíthessem. Ez az utam. Mindig szót értettem velük. 17 éves koromtól jelen vagyok az intézetben, sok nének, bácsinak szinte az unokája lettem.”

Vámossy Erzsébet
Fotó: Merényi Zita

Katolikus Tábori Püspökség Mikulás-ünnepség a közösségért, a gyerekekért

A Katolikus Tábori Püspökségen december 5-én, pénteken délután tartották a Magyar Honvédségnél és a Honvédelmi Minisztériumban szolgálók gyermekei számára a hagyományos Mikulás-ünnepséget.

A program részeként fellépett a Show and Magic csapata, amely műsorával mosolyt csalt kicsik és a nagyok arcára egyaránt. Az esemény végén személyesen érkezett meg a Mikulás, és Szent Miklós, a 3–4. században élt műrai püspök, a Katolikus és a Görögkeleti Egyház szentje példáját követve megajándékozta a gyermekeket. A tábori püspökség a Mikulás-napi ünnepséggel a közösség erősítését és a hagyományápolást szolgálta, és a gyermekeknek akart örömet szerezni a honvédségi környezetben.

Forrás: Katolikus Tábori Püspökség
Fotó: Woditsch Péter

A kajárpéci plébánia ünnepe

A Kajárpéci Római Katolikus Egyházközség november 29-én ünnepelte a Szentháromság-templom felszentelésének 225. évfordulóját. A jubileumi program keretében jótékonyági koncertet adott a templom felújításának támogatására Petrás Mária Kossuth- és Prima Primissima díjas népdalénekes, keramikus. Ezt követően Veres András győri megyéspüspök mutatott be szentmisét.

Az ünnepi szentmisén Hencz Márton püspöki titkár és Both Zoltán plébániai kormányzó

koncelebrált. A főpásztor szentbeszédében az adventi időszak hangsúlyos elemeire, a csendre, a magunkba tekintésre és a bűnbánat fontosságára hívta fel a figyelmet. A szentmisét követően szeretetvendégségre invitálták a jelenlévőket a helyi kultúrházba, ahol Petrás Mária és helyi művészek alkotásait is megtekinthették az érdeklődők. A jótékonyági akció célja a templom korábban megkezdett felújításának folytatása volt.

A település nevét egy, az államalapítás idejéből származó írott forrás is említi, így feltelezhetjük, hogy a kora Árpád-korban már volt temploma. Az országos műemléki védelem alatt álló, ma látható kajárpéci római katolikus templomot késő barokk stílusban emelték 1797 és 1800 között; építése időszakában a bakonybéli bencés apátság fenntartása alá tartozott. Az 1799-ben készült empire főoltár képét Schmidt József festette. A szentély mennyezetén látható négy freskó

Isten Bárányát, a négy evangélistát, a bakonybéli bencés kolostort (a templom akkori kegyurát) és a rendházat ábrázolja. A szószék és a mellékoltárok szintén empire stílusúak. (Forrás: kajarpec.hu)

Forrás és fotó: Szentháromság-plébánia, Kajárpéc/Győri Egyházmegye

Lélek és tudomány

Szentmártoni Mihály SJ aranymiséjét ünnepelte a római magyar közösség

A Szent István-körtemplomban (Santo Stefano Rotondo) november 30-án celebrált magyar szentmisén ünnepelték Szentmártoni Mihály SJ, a római Pápai Gergely Egyetem nyugalmazott pszichológusprofesszora, a Vatikáni Rádió egykori munkatársa, a Pápai Magyar Egyházi Intézet (PMI) Vigilancia Bizottságának elnöke, az intézet lelkipolitikai pappá szentelésének 50. évfordulóját.

A Santo Stefano Rotondóban bemutatott hétéves magyar szentmisén számos záránokcsoport, valamint a Rómában élő magyar papok és szerzetesek is részt vettek. Szentmártoni Mihály Újvidéken született 1945-ben, filozófiát, teológiát és lélektan tanult Zágrábban. Tíz évig tanárként és gyakorló pszichológusként tevékenykedett a horvát fővárosban. 1975. november 16-án szentelték pappá. Jelmondata: „Légy hű mindhalálig, és neked adom az élet koronáját!” (Jel 2,10) Mintegy negyven éve él

Rómában, meghatározó tagja a római magyar egyházi közösségnek. Jelenleg a Kaniziusz Szent Péter jezsuita házában él, és folytatja tudományos, apostoli és lelkipolitikai szolgálatát Rómában. 2025 februárjában ünnepelte 80.

születésnapját. A szentmisében az aranymisés jubilánst Törő András, a Pápai Magyar Egyházi Intézet rektora köszöntötte.

Forrás: Pápai Magyar Egyházi Intézet
Fotó: Molnár Mária

A keresztény kultúráért

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) december 2-án Pro Cultura Christiana díjjal tüntette ki Beke Margit történészt, egyháztörténészt, levéltárost, valamint a Markolt szobrászművész házaspárt, Markolt Györgyöt és M. Gémes Katalint. A kitüntetéseket a püspöki konferencia elnöke, Székely János adta át Budapesten, a testület székhelyén.

A díjátadó ünnepségen jelen volt Erdő Péter bíboros, prímás; Székely János szombathelyi megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke; a konferencia tagjai és titkára, Németh Gábor.

Beke Margit történész, levéltáros, az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye Egyháztörténeti Bizottságának elnöke, az MTA doktora. Tizenhat évesen lépett be a Miasszonyunkról nevezett Szegény Iskolanővérek rendjébe, amely ma már a Boldogasszony Iskolanővérek Rendje nevet viseli.

Munkásságának jelentős része az esztergomi érsekséghez fűződik, ahol a Prímási Levéltár

igazgatójaként működött. Nyugdíjazását követően a Váci Püspöki és Káptalani Levéltár igazgatója, az Országos Katolikus Gyűjteményi Központ (OKGYK) levéltári referense, majd a Miasszonyunkról Nevezett Szegény Iskolanővérek budapesti levéltárának vezetője lett. Tanított a Svetits Katolikus Gimnáziumban, az Érseki Simor Könyvtár, illetve a Váci Püspöki Könyvtár igazgatója volt. Jelenleg Meszlényi Zoltán-kötetének átdolgozott kiadásán és bővítésén dolgozik.

Markolt György szobrászművésznek legalább negyven köztéri alkotása található meg hazánkban, legutóbbi a Szent Mihály arkangyal szobor a Miniszterelnökség épületén. Köztérisszobor-megrendeléseivel feleségével, Gémes Katalinnal együtt dolgozik, más-más feladatkörben.

M. Gémes Katalin 1976-ban kötött házasságot Markolt Györggyel, és nyolc fiúgyermekkel áldotta meg őket a Jóisten. Tizenkilenc unokájuk van, és két unokájuk érkezik még a közeljövőben.

Vámosy Erzsébet
Fotó: Merényi Zita

A Szentföld szolgálatában

A Szuverén Máltai Lovagrend elismerését vehette át munkatársunk, Pallós Tamás

A Szuverén Máltai Lovagrend Terra Santa Szentföldi Szolgálatért Érdemelet alapított, amelyet idén először adtak át december 2-án Budapesten, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat országos központjában. Tizenöt, különböző területen tevékenykedő szakember vehette át az elismerést, köztük munkatársunk, Pallós Tamás újságíró, az *Új Ember* kulturális rovatvezetője, a *Mértékadó* szerkesztője (képközlőn jobbról a második a sorban – a szerk.).

Az érdemelet Erőss Loránd, a Magyar Máltai Lovagok Szövetségének ispotályosa adta át a

kitüntetéseknek. A Szuverén Máltai Lovagrend Terra Santa Szentföldi Szolgálatért Érdemjel kitüntetésében részesült a Szentföldért végzett szolgálatáért: Azbej Tristan, az üldözött keresztények megsegítéséért és a Hungary Helps Program megvalósításáért felelős államtitkár; a kitüntetést távollétében, édesapja, Azbej Kristóf vette át; Bisztriczki Csaba, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat szállítási, logisztikai és raktározási vezetője; Czibere Csaba kormányfőtanácsos, korábbi nagykövet Ammanban, Damaszkuszban, és képviselővezető Ramallahban; Hortobágyi

Cirill pannonhalmi főapát (távolléte okán más időpontban veszi át); Hölvényi György európai parlamenti képviselő, kereszténydemokrata politikus (távolléte okán más időpontban veszi át); Jungbert Béla nyugalmazott nagykövet (Ramallah, Amman), a Szent Sír Lovagrend magyarországi helytartója; Kovács Péter, a Hungary Helps Program vezérigazgatója (távolléte okán más időpontban veszi át); Latorcai Csaba, a Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium parlamenti államtitkára és miniszterhelyettese; Lázár Alpár, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat ügyvezetője; Major Balázs régész, az ELTE Régészettudományi Intézetének oktatója; Pallós Tamás újságíró, szerkesztő, az *Új Ember* katolikus hetilap kulturális rovatvezetője, a *Mértékadó* szerkesztője; Parák Eszter újságíró, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat kommunikációs vezetőhelyettese; Soltész Tamás, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat raktárvezetője; Tóth Csongor, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat üzemeltetési vezetője; Wetzel Tamás állampolgársági ügyekért felelős miniszteri biztos.

„A kitüntetettek mindannyian valami olyasmit tettek, amivel a magyar és közel-keleti kapcsolatok letéteményeseivé váltak. A díjazottak nemcsak a saját szakterületük elefántcsont tornyából szemlélték a közel-keleti kapcsolatokat, hanem közel tudtak és közel akartak kerülni a másik emberhez” – hangsúlyozta Solymári Dániel, a Külgazdasági és Külügyminisztérium Hungary Helps Programjának rendkívüli és meghatalmazott nagykövete, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat nemzetközi kapcsolatainak korábbi vezetője.

Forrás: Magyar Máltai Szeretetszolgálat
Fotó: Kovács Bence

Derűvel, bizalommal Isten közelében

Rajta Emmánuel OSB útja a hivatásig

November 22-én szentelték pappá Rajta Emmánuel, a pannonhalmi bencés közösség tagját, aki Istenre tekintő élettel, a közelségbe vetett bizalommal a szeretet hiteles megélését nevezi meg legfontosabb feladatának. A szentelés derűjében idézte fel beszélgetésünkben, honnan indult, hogyan haladt Isten hívása felé. Papságának kezdete a szolgálat kezdete, amelyet derűvel és felelősséggel fogad.

– **Úgy tudom, gyerekkorától kezdve meghatározóak voltak az Ön számára a közösségekben megélt egyházi élmények.**

– Cegléden születtem és nőttem fel, a Szent Kereszt Katolikus Iskola jártam. Családommal vasárnaponként gitáros miséken vettünk részt, ahol az énekek és a lelkület nagyon mélyen belém ivódta. Alsó tagozatos koromban először egy hittantáborban ministráltam, ami olyan hatással volt rám, hogy utána rendszeressé vált életemben. Gyerekként a szüleimmel többször vettünk részt a Schönstatt családnapon Óbudaváron. Szüleim ma is elkötelezettek ebben a lelkiségben, én idővel azonban másban találtam meg azt, ami a hitemet segítette, igaz, az ott alakult kapcsolatok és a lelkiség elemei máig elevenen élnek bennem. Nyolcadikosként eljutottam a Pannonhalmi Bencés Gimnázium nyílt napjára, és ott megfogott a dombtetőn álló épület és a hely egész hangulata. Nagyon boldog voltam, amikor kiderült, hogy felvettek, és itt folytathatom majd a tanulmányaimat.

– **Mikor vált személyessé istenkapcsolata?**

– A bérmlásom alkalmával éreztem meg először, hogy most már én magam mondom ki: hiszek, és mindarra, amit a családomtól, a közösségtől kaptam, a sajátomként tudok tekinteni. Huszonévesen, 2016-ban bérmlákoztam Cegléden: lehettem volna Pannonhalmán is bérmlákozó, de szerettem volna ezt a saját plébániai közösségemben megélni.

– **Mit kapott a négy gimnáziumi évtől?**

– Talán ez a „valami” vagy „valaki”, ami, aki ott magával ragadott, tette könnyűvé a megérkezést ebbe a bentlakásos intézménybe. Úgy hatott rám a hely, hogy valóban

épülni tudtam belőle. Lehet, hogy furcsán hangzik, de az elzártága ellenére nekem ott nyílt ki a világ. Érdekes szakkörökre járhattam, például oklevéolvadásra, holott ez a terület alapvetően távol állt reális beállítottságtól. Gazdagító volt a négy év az osztálytársakkal, a tanárokkal való kapcsolat tekintetében is.

– **Az egyetemen matematikát tanult. Pontosan milyen szakra járt?**

– Érdeklődésem már a gimnázium alatt a természettudományok felé fordult. Sokat olvastam az iskolai könyvtárban a természettudományok, a csillagászat területéről, és számos témában elmélyülhettem. Mindig jól ment a matematika is, így végül a matematika szakot választottam az ELTE-n. Talán furcsán hangzik, de én szépen tartom a matematikát. Az összefüggések, a modellek szépsége nekem mindig Istent juttatja eszembe: ha a matematika ilyen szép, akkor Isten még inkább az — mintha a teremtés egy részletét látnám a matematikai összefüggések és a számok világában. Az egyetemen három szakirány közül lehetett választani: az elméleti, az alkalmazott és az elemző matematikát. Én az alkalmazott szakirányon diplomáztam. A tanítás gondolata is egyre inkább foglalkoztatott: azt éreztem, hogy bár szeretem a matematikát, annak nem annyira elméleti területei vonzanak, mint inkább a megszerzett tudás továbbadása. Már egyetemistaként átéltem a tanítás nagyszerűségét. Nagyon szerettem látni a „megcsillanó” szemeket, amikor az órai magyarázatom segítségével megértettek valamit a diákok. Később, bencés jelöltként és az első, egyszerűfogadalmas évemben már tanársegédként kapcsolódtam be a gimnáziumi tanításba, egykori matematikatanárom, Tamás Magdolna mellett, valamint matematikaszakkört tartottam, és korrepetáltam is.

– **A hivatás gondolata mióta foglalkoztatta?**

– Már gimnazistaként is volt néhány erős megélesem. Tizenkettedikésként például részt vehettünk azon a „monostori hétvégén”, amikor a bencés közösség fogadja pár napra az érdeklődőket: köztük élhettünk, részt vettünk a szolozsmán, a közös étkezéseken. Azt tapasztaltam meg ott, hogy milyen szívesen tartoznék közéjük: nagyon vonzóan találtam, ahogy éltek, ahogy egymással beszéltek. Később, egyetemistaként kilenc hónapot töltöttem Münchenben, a Schönstatt közösség Lebensschule elnevezésű projektjében. Nyolcan laktunk együtt egy lakóközösségben, és napközben mindannyian dolgoztunk, én például segédápolóként egy ortopédiai klinikán. Közös programjainkon különböző témákat jártunk körül. Ez az időszak a nyelvtanulás, a rutinokból való kiszakadás mellett az útkeresésről, önmagam kipróbálásáról és megtalálásáról is szólt. Volt időm arra, hogy a jövőmről gondolkodjam. Ennek is köszönhetően 2018-ban végül beléptem a pannonhalmi bencés közösségbe.

– **Mi könnyítette meg, és mi nehezítette az igen kimondását?**

– Megkönnyítette, hogy sokáig érlelődhetett bennem a gondolat. A hely és néhány szerzetes már korábbról ismerős volt számomra — mindez valamiféle biztonságérzetet adott. Segített az is, hogy már sok olyan közösséget

ismertem meg belülről, ahol nagy szerepe volt az imádságnak. Ezek az alkalmak — imaórák, szentségimádások, lelkigyakorlatok — hozzájárultak, hogy meg tudjam beszélni Istennel a kérdéseimet. A ceglédi ifjúsági közösségtől, a Schönstatt-tól, egyetemistaként pedig a Chemin Neuf közösség zugligeti kollégiumától, vagy a krakkói ifjúsági találkozóztól nagyon sokat kaptam e téren. A nehézséget viszont épp az ismeretlen jelentette: az, hogy pontosan mégsem tudhattam, mi vár majd rám konkrétan. És persze az is, hogy a családomtól, a barátaimtól bizonyos értelemben el kell majd távolodnom, új helyen kell gyökeret vernem, új kapcsolatokat kell kiépítenem. Mindez igazi kihívás volt a számomra.

– **Mik voltak eddig szerzetesi életében a legfontosabb mérföldkövek?**

– A jelöltség évét a novíciátus „lelkigyakorlatos éve” követte. Négy évet éltem egyszerű fogadalmasként. Az első évemet még Pannonhalmán töltöttem, utána pedig Budapesten jártam teológiára. 2024. augusztus 6-án tettem örökfogadalmat. Jelenleg az ötödik tanévemet töltöm Budapesten.

– **Egyetemi hallgató, és közben a Szent Szabina-lelkészség közösségének életébe is bekapcsolódik.**

– Igen. A teológiát 2025 júniusában fejeztem be, most matematika-hittantanár szakra járok,

ahol még másfél évem van hátra. A Tanulmányi Házban jelenleg öten lakunk: hárman Pannonhalmáról, egy testvér Győrből, egy pedig Tihanyból. Másodmagammal vezetek egy ifjúsági közösséget: a Hétpecsét nevű hittancsoportot középiskolások alkotják budapesti katolikus és állami iskolákból, mintegy húsz fővel. Velük péntek esténként szoktunk találkozni.

– Mi adja a hétköznapi örömeit a közösségi életben?

– Nekem nagyon sokat jelent a közös imádság, a zsolozsma, ahol együtt lehetünk. Egyedül sokkal nehezebb lenne. A közös ünneplések — névnap, születésnap, nagy ünnepek — szintén sok erőt tudnak adni.

– És mik a kihívások?

– Hogy őszinte legyek, szerintem én magam is kihívást jelentek a többiek számára... A közösségi élet alapvetően kihívás, hisz különbözőek vagyunk. De azt tapasztalom, hogy ha időnként vannak is súrlódásaink, ezek mégis közelebb hozhatnak egymáshoz bennünket. Egyszerre

nehézség és ajándék is együtt élni felebarátunk különbözőségével.

– Mely tulajdonságai segítik a szerzetesi életben?

– Talán leginkább az őszinteségem, az, hogy az adódó nehézségeket nem söpröm a szőnyeg alá. Fontosnak érzem továbbá, hogy dolgainkat közösségben éljük meg, én magam is törekszem erre. Viszont ha az erősségeimre gondolok, kicsit zavarban vagyok, hisz végső soron Isten az, aki megtart. Próbálok tehát egyre inkább Őrá hagyatkozni.

– Úgy látom, csak úgy sugárzik Önből derű. A papszentelés örömeinek tudható be ez, vagy ilyen az alaptermészete?

– Valószínűleg nem teljesen független a papszenteléstől, amit nagyon szép, megindító és megrendítő élményként éltem át. Azokkal ünnepelek, akikhez kötődöm. Fontos számomra, hogy elsősorban a szerzetesközösségem szolgálatára szenteltek fel, illetve rajtuk keresztül mindazoké, akikkel a közösségünk kapcso-

latban áll. Azóta is sok minden kavarg bennem: a derű, a meghatottság, a megilletődöttség. Úgy érzem, ez valóban Isten rendelése volt: az ember magától nem tudja „kitalálni” a szentmisét, ennek isteni eredete kell, hogy legyen. Elképzelhetetlen máshogy, csak ha Isten hív erre a küldetésre és szolgálatra. Ez a tudat ad biztonságot és garanciát arra, hogy Isten mégiscsak működik, s szinte mellesleg, hogy én eközben hogy érzem magam. Még megrendítőbb, hogy az én törekvésemet, gyengeségemet használja fel ahhoz, hogy másokhoz eljusson.

– Advent idején gyakran halljuk az Emmánuel nevet. Miért épp ezt választotta magának?

– A szerzetesi név kiválasztásakor a főpát a három, általam javasolt név közül választotta ki az Emmánuel nevet. Nagy örömmel fogadtam, mert mély jelentést hordoz számomra: az „Isten velünk van” ígéretét. Jézusban kézzelfoghatóan megtapasztalható, hogy Isten velünk van. A név emlékeztet arra, hogy történjék bármi, számíthatok Isten

közelségére, emellett tanúságtétel is arról, hogy a mi Istenünk egy olyan Isten, aki mindig velünk van, akivel bárhol és bármikor találkozhatunk.

– Mit üzen jelmondatválasztásával?

– Az örökfogadalmi jelmondatom – „Tekintsetek rá, és arcotok felragyog!” – számomra a szerzetesi élet lényegét fejezi ki: újra és újra Istenre tekinteni. Ha kérdéseim vannak, először rá kell hogy tekintsek, hogy lássam, mire hív. És ezt kell hirdetni másoknak is: Tekintsetek rá, és arcotok fel fog ragyogni! A papszentelési jelmondatom *János evangéliumából* való: „Azzal a szeretettel szeressétek egymást, amellyel én szerettelek titeket!... Arról tudják meg, hogy tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt.” Azért esett erre a választásom, mert úgy látom, a keresztény tanúságtétel hitelességének mércéje a közösségen belüli szeretet. Papként ennek előmozdítása a célom, bármily nagy feladat és kihívás is ez.

Trauttwein Éva
Fotó: Fábiam Attila

Rajta Emmánuel bencés szerzetest november 22-én szentelte pappá Várszegi Asztrik emeritus pannonhalmi főpát a pannonhalmi bazilikában

Nem elég az emberi igyekezet

Erdő Péter bíboros, prímás diakónust szentelt a Szent István-bazilikában

Erdő Péter bíboros, prímás diakónussá szentelte Gergely Péter papnövendéket december 7-én a Szent István-bazilikában. Az ünnepi alkalmon jelen volt Mohos Gábor esztergom-budapesti segédpüspök és számos paptestvér.

Erdő Péter bíboros a homíliájában az elhangzott olvsmányhoz kapcsolódóan elmondta: az *Izaiás könyvéből* vett részlet felidézi azt a várakozást, ahogyan a messiási időre annak idején a próféták készültek. Ott is találkozunk az erős Messiás alakjával. Azzal, aki igazságot tesz, azzal, aki minden gonoszt elpusztít. Érthető hát, ha a Messiás közeledtével a gonoszság, a bűn problémája kerül a középpontba. De van egy másik eleme is az Izaiás-féle képnek, ez pedig az idillikus rész. Az, hogy az állatok ott fognak legelészni egymás mellett békében, még az oroszlán is szalmát eszik, nem marja meg a gyereket a kígyó, a párduc együtt legelészik a többi növényevő állatokkal. Nyil-

harmóniába kerül önmagával és az emberrel. Miért? Mert az ember harmóniába kerül az Istennel.

A megújulás útján

Mi ennek a nagy kiengesztelésnek az akadálya? A bűn, amely Isten és ember közé a feszültséget hozta. És ez az a bűn, amelyik a Messiás közeledtekor útban áll. Ezek a göröngyök és ezek a völgyek, ezeket kell feltölteni és lehordani, hogy a Messiás szabad úton juthasson el az emberhez. Ezért hirdeti János a bűnbánat keresztségét. De nem elég, ha a bűnbánat pusztá érzelem lesz az ember szívében. Hiszen még Isten irgalmának a hatására sem lesz látványosan és rögtön harmonikus a világ. Jézusnak eljövetele után sem látjuk, hogy együtt legelészne az oroszlán és a bárány. Hanem azt látjuk, hogy megindult egy erjedés. Hogy megindultak a világban a harmóniának az erői is. Mert az ember cselekedetein keresztül vezet a megújulás útja. Az ember az, akinek a szívbéli megtérése után

meg a bűneit, viselkedjék utána derekasabban, és majd ettől szép és békés lesz a világ. Nem erről van szó! Mert János szavai, keresztelése gyöngé. Az emberek összes erőfeszítése gyöngé, mert el kell jönnie annak, aki erősebb, Jánosnál. Aki képes arra, hogy ne csak jelképesen, vízzel tisztítsa az embert, hanem Szentlélekkel és tűzzel. Aki megváltott minket

helyreálljon Isten és ember között a harmónia.

A bíboros a szentelendőhöz fordulva így tanított: amikor prédikálunk vagy oktatjuk a hitünket, konkrétan is, bölcsen és alaposan készülünk fel ne csak arra, hogy jót és igazat mondjunk, hanem arra is, hogy ez az igazság eltaláljon a hallgatóság szívéhez. A régi mondás úgy tartja: Quis ascendit sine labore, descendit sine honore – Aki munka nélkül megy fel a szócikre, az dicstelenül jön le onnan. De minden diakónusi ténykedésben érezned kell, kedves szentelendő testvérem, hogy nem csupán az emberi fáradozáson múlik az eredmény, mert velünk működik Isten kegyelme.

A nőtlen életállapotról

A szónok a nőtlen életállapotról szólva rámutatott: Légy tudatában annak, hogy az Isten országaért vállalt nőtlenség a lelkipásztori szeretet jele és ösztönzője! Együttal a világban végzett szolgálatod hatékonyságának forrása. Ha ugyanis Krisztus iránti őszinte szeretettel és teljes odaadással élsz ebben az állapotban, akkor osztatlan szívvel tudsz Krisztushoz ragaszkodni, Isten és embertársaid szolgálatára állni. Légy Isten és emberek előtt feddhetetlen, ahogy Krisztus szolgájához és Isten titkainak közvetítőjéhez illik! Ne hagyd, hogy bármi is – akár a mindennapi élet terhei, akár a világ szétszórtsága – eltérítsen az evangéliumi reménységtől!

**Forrás: Esztergom-Budapesti Főegyházmegye
Fotó: Merényi Zita**

vánvaló, hogy nem állatokról akar nekünk újdonságokat elmesélni a próféta. Arról van szó, hogy a a Messiás műve nyomán körülöttünk levő világ is kibékül önmagával,

a cselekedetei is meg kell hogy változzanak.

De nem csupán arról van szó a mai evangéliumban, hogy az ember gondolja át az életét, bánja

a bűntől, és képes arra, hogy a keresztségben tényleg meg is tisztítson tőle. Nem elég az emberi igyekezet, Isten megváltó szeretete, kegyelme kell ahhoz, hogy valóban

Az irgalom legyen életünk mércéje!

Nyolcszáz éves jubileumot ünnepeltek Szeged-Felsővároson

Michael Wallace Banach érsekkel, Magyarország apostoli nunciusával ünnepelte jubileumi évét lezáró templombúcsúját a szeged-felsővárosi Szent Miklós-plébánia közössége december 7-én. „Nyolcszáz éve Felsővároson” – ezzel a mottóval hirdetett jubileumi évet tavaly decemberben Serfőző Levente plébános, azzal a szándékkal, hogy a közösségben megerősödjön az egység és az összetartozás érzése, valamint a templom védőszentje, Szent Miklós iránti tisztelet.

Egy 1225-ös oklevél tanúsága szerint Szeged-Felsővároson már a 13. században bencés apátsági templom állt, amelynek védőszentje Szent Miklós püspök volt. Az istenháza létezését a régészeti ásatások során előkerült leletek is megerősítették. Az imahely a nyolcszáz év viszontagságai közepette mindig újjáépült. A mai utódtemplom a minoritáknak köszönhető, akik a 18. században telepedtek le a városban.

A jubileumi év lelki építkezését egy Szent Miklós-zarándokikon, Pataki-Pankotay Beáta ikonfestő alkotása is segítette. A szentet ábrázoló kép egész évben járta a plébániához tartozó családokat, közösségeket, és száznegyven helyszínen több mint hatszázötvenen imádkoztak a jelenlétében. Az ikon a jubileumi záró szentmisén a templom bejáratánál kapott állandó helyet.

A jubileumi év lezárását a Szent Miklós Napok készítették elő, melynek keretében hitéleti és kulturális programokat szerveztek. A hívek „elzarándokoltak” az ugyancsak Szent Miklós nevét viselő szerb ortodox templomba, a búcsú előtt a hívek díszbe öltöztették a templomot, és lelkinapon vettek részt. De nemcsak a záró szentmisét megelőző Szent Miklós Napokon, hanem az jubileumi év során is események sokasága szolgálta a közösségépítést. Az egyházközség – az ifi-, a juniori- és a házasközség, a Szent Anna és Joachim nyugdíjas kör és a bibliakör is – megerősödött. Elindult a templomban az állandó szentségimádás. Lelkinapokat, családi délutánokat tartottak, kirándulásokat, zenei esteket, táborokat szerveztek. Az év „gyümölcse” az is, hogy megalakult a Szent Miklós Karitás. A hívek plébánosuk vezetésével szentévi zarándoklatot tettek Rómába. A közösség erejéről, egységről tanúskodott a búcsú is, amelynek előkészítésébe és lebonyolításába sokan bekapcsolódtak. A

szentmise utáni agapén a hívek felajánlása volt a templom fennállásának 800. évét köszöntő torta.

A záró szentmisén Serfőző Levente meghívására részt vettek a felsővárosi oktatási intézmények – a katolikus óvoda és az önkormányzati fenntartású iskolák – vezetői. „Fontos számunkra, hogy jó kapcsolatot ápoljunk velük, és meg akartuk köszönni a hitoktatásában nyújtott segítségüket” – mondta a plébános. A szertartáson jelen voltak a Szeged-Csanádi Egyházmegye intézményvezetői és számos paptestvér. Aradról eljött a korábban Szeged-Felsővároson szolgált Artur Prenkiewicz minorita atya is. A szentmisén Veréb László kisegítőlelkész is koncelebrált. A zenei szolgálatot a Szent Gellért kórus végezte.

Homíliájában Michael W. Banach érsek, apostoli nuncius Szent Miklós életét állította a középpontba. A 3–4. században élt műrai püspök a jótékonyságáról híres, továbbá számos hivatás és élethelyzet védőszentje. Tisztelete sok országban elterjedt. A nuncius hangsúlyozta, Szent Miklós ünnepe lehetőséget ad arra, hogy engedjük magunkat Jézus által vezetni, és tudatosítsuk magunkban: az élet Isten ajándéka, s minden létező valóság eredete a szeretet. Michael W. Banach érsek Szent Pál szavai nyomán arra buzdított, hogy minden hívő életének a szegények felé forduló irgalom legyen a mércéje.

Homíliájában a nuncius felidézte a szegedi Szent Miklós-plébánia gazdag történetét. Emlékeztetett arra, hogy a múlt század 80-as éveiben a plébánia titokban működő lelkiségi mozgalmaknak, egyetemi, ifjúsági és értelmiségi köröknek adott otthont. A romániai forradalom idején, 1989 decemberében menekülteket fogadott be és adománygyűjtést szervezett. Michael W. Banach érsek hálát adott azért, hogy a plébánia ma is az irgalomért könyörgő ima, a „Kyrie eleison” szellemében él, és köszönetét fejezte ki mindazoknak, akik a közösség szolgálatában állnak. Arra hívta a híveket, hogy a szinodális Egyház útján járva, Szent Miklós példáját követve építsék tovább a közösséget.

Trautwein Éva
Fotó: Gémes Sándor

+36 80 804 050
(ingyenesen hívható)

GOND S Ó R A

Regisztráljon, és érezze magát biztonságban!

Készült Magyarország Kormánya megbízásából.

gondosora.hu

HÍREK KÉPEKBEN

A Pécsi Egyházmegye fenntartásában működő Szent Lőrinc Gondozóotthon lakóinak kórusa énekelt Pécsen, a Széchenyi téren felállított karácsonyfa és betlehem mellett december 3-án. Az idén harmincéves intézményben mintegy százhusz idős korú vagy betegsége miatt önmaga ellátására nem képes ember ápolását, gondozását végzik.

Szabó József miskolc-diósgyőri plébános evangelizációs tanítást tartott november 29-én Polgáron, a római katolikus templomban. A több településről érkezett résztvevőknek a zenei szolgálattal közreműködő gödöllői Effata dicsőítő zenekar segített, hogy az imaest valódi találkozás lehessen Istennel.

A Nyíregyházi Egyházmegye Hitoktatási Irodája minden tanévben biztosítja a civil hitoktatók és a pap katekéták számára a szakmai fejlődés, továbbképzés lehetőségét. A cél a korszerű pedagógiai módszerek megismerése és a módszertani tudástár bővítése. A 2025/2026-os tanév első félévében, november 15-én a TeenSTAR program volt a fókuszban, november 29-én pedig az élménypedagógia gyakorlatait sajtátíthatták el a katekéták.

Nyolcvan éves
az
Új Ember

1945. augusztus 9-én jelent meg az Új Ember első száma. Lapunk nyolcvan éves fennállását ünnepeelve cikksorozatot indítunk, válogatva az elmúlt évtizedek írásainak legjavából. Hetvenöt évvel ezelőtt, az 1950. december 17-i (Gaudetevásárnapra megjelent) számban M. F. monogrammal jelent meg az alábbi írás. Szerzője minden bizonnyal Magyar Ferenc újságíró, aki később a lap főszerkesztője lett. A jegyzet kordokumentum, az egyházüldözés egyik legsötétebb esztendejének adventjén íródott: 1950 a magyarországi szerzetesrendek feloszlatásának éve, amikor különösen erős volt az egyházellenes állami propaganda.

Józsefvárosi betlehemesek nyomában

Ötemeletes bérház. Sötét és rosszszagú udvar. Télen nyirkos, nyáron dohos. A napfény ritka vendég és akkor is szűkmarkú, ha idetéved.

Ezen a borongós decemberi napon valami barátságos fény surrant be ezeknek a nagy házaknak a kapuján, annak a három gyermeknek a nyomában, akik ministránsinghez hasonló betlehemes ruhában, gipszből kiöntött betlehemmél járkák a Józsefvárost.

Az ajtókon kopogtató, csengető betlehemesek látványától valami különös, boldog, szinte gyermekes öröm fogja el az embereket. A valóság napsugara után vágyódó emberi lélek kitérül a gyermekek énekére. A fáradó, el-csüggedő emberi szívüket mintha egy láthatatlan kéz simogatná meg ezekben a pillanatokban. A lakók kijönnek a folyosóra, egymásra mosolyognak, hívogatják a betlehemező gyermekeket, betessékelik őket a szobába, áhítattal hallgatják a verseket, énekeket, pedig jóformán meg sem lehet érteni. A gyermekek hadarnak, sietnek tovább. Amit ez a három apró

lélek hirtelen-hamarjában előad, azt igazán nem lehet betlehemezésnek nevezni, de ami utánuk a lelkekben ottmarad, az sokkalta több mint valami szokásos karácsony előtti hangulat. Láttunk embereket, akik a betlehemes gyermekek távozása után sokáig ültek még maguk elé meredve, békével az arcukon, boldog mosollyal a szájuk körül. Amíg néztük őket, arra gondoltunk, hogy a világ semmiféle gyönyörűsége nem pótolhatja azt, amikor egy pillanatra kinyílik lelkünk előtt a mennyország ajtaja s az ajtóhasadékon — hacsak néhány gondolatnyi időre is — betekintheünk!

Ha már a betlehemezésnél tartunk, álljunk meg a kérdésnél egy pillanatra. Az utóbbi időben ugyanis sokat írtak és beszéltek arról, hogy mi ne legyen a mai betlehemezés. Arról sokkal kevesebbet hallunk, hogy voltaképpen mi is legyen, főként itt, városban!

A valóság az, hogy ez a legősibb misztériumjátékunk, amely az oltár mellől indult el, azután a templom

előtti térre, majd onnan koledáló cigánygyerekek kezére került — elkorcsosodott, megújulásra, a lényegeshez való visszatérésre vár. Elképzelhető, hogy ennek az ősi vallásos népszokásunknak az a része, mely valaha egy templomi megjelenítésnek a magva volt, modern formában, talán a legújabb liturgikus kezdeményezések segítségével egy karácsonyi templomi áhítat formájában visszatál eredeti helyére: a templomba. Segít ebben a kérdésben katolikus közönségünk fejlődő ízlése és igénye is, amely egyre több művészi kivitelezésű jászolt állított az utolsó esztendőkből templomaink karácsonyi oltárai tövébe.

Ami pedig magának a betlehemezésnek mint vallásos kultusznak a kérdését illeti, a fejlődés jelenségei azt bizonyítják, hogy ez a szép népszokásunk falun és városban egyre inkább családjaink egymásközi adventi misszióját szolgálja.

Tudomásunk van róla, hogy fővárosunk egyik külső területében néhány katolikus család elhatározta, hogy advent idején kölcsönösen meg-

látogatják egymást. A gyermekekkel verseket, köszöntőket, énekeket és betlehemes bábjátékot tanítanak be a szülők, ők maguk pedig kikeresik a magyar irodalom és hagyomány megőrzött kincseiből mindazt, ami a karácsony magyar átélésére jellemző. Így elevenedik meg a debreceni, érsekújvári, a Winkler, a Cornides, Erdy kódexek lapjairól a középkori karácsonyi magyar áhítat, Pázmány, Padányi Bíró Márton karácsonyi prédikációinak gondolatai.

De nem hagyhatjuk ki a legmélyebben fekvő és legtudatosabban végrehajtott szándékot sem, ami ezt a kezdeményezést igazi misszióvá emeli. Ez a szándék pedig nem más, mint: segítjük egymást abban is, hogy karácsonyra mindannyian azzal a boldog érzéssel térdelünk a betlehemi Kised jászolához, hogy jó hírt mondunk neki magunkról is! Érdemes figyelni erre az újfajta betlehemezésre, hiszen benne családi áhítat és katolikus kultúrmisszió kapcsolódik egybe.

M. F.

IMAÓRA

Kútölgyi Szűz Mária-engesztelő-kápolna: engesztelő virasztás hazánk lelki megújulásáért minden csütörtökön 20 órától pénteken 5 óráig az Oltáriszentség előtt. Cím: Budapest XII., Galgóczy u. 49. (BKK: a Széll Kálmán térről a 128-as busszal a végállomásig, a Regőczy István térig.)

Az Örökimádás-templom (Budapest IX., Üllői út 75-77.) szentségimádási rendje: hétköznap 8 órától 18 óráig, vasárnap 12 órától 18 óráig. Minden csütörtökön a 17 órakor kezdődő imaórán, majd az azt követő szentmisén előre felvett miseszándékokért imádkoznak. Minden hónap első csütörtökén Erdő Péter bíboros celebrálásával papi és szerzetesi hivatásokért, a másodikon a templom karitáscsoportjának szándékára, a harmadikon az imaládába elhelyezett szándékokért imádkoznak.

A Szent István-bazilika Mária-kápolnájában (Budapest V., Szent István tér 1.) égi kérésre, huszonhat éve minden csütörtökön 20 órától péntek reggel 5 óráig engesztelő imavirasztást tartunk Magyarország, a magyarság lelki megújulásáért. 21 órakor mindig más atya mutat be szentmisét a két legszentebb Szív szándékára. Mindenkit szeretettel várunk! Imádkozzunk együtt!

Előpénteki missziós konferenciabeszédek a magyar családokhoz a városmajori Jézus Szíve-templomban (Budapest XII., Csaba utca 5.). A 18 órakor kezdődő szentmisék után a kistemplomban beszélgetés az elhangzott homíliáról. Mindenkit szeretettel várunk. Bővebb információ: <https://www.varosmajoriplebania.hu/>

LELKIGYAKORLAT

A Szent Gellért Lelkigyakorlatos Házban (Leányfalu, Mórícz Zsigmond út 141.): január 22-én 18 órától 25-én 13 óráig Gál Péter atya lelkigyakorlata: «Belső gyógyulás és szabadulás különféle kötelékeinktől.» Elérhetőség: 06/26-383-212, 06/30-466-0749

Bánatszelidítő. A halál közelségével és a gyász fájdalmának terhével küzdőknek, valamint a mindennapi veszteségeinkben való továbblépéshez szeretnénk segítséget nyújtani sorstárs-csoportjainkban. Találkozás a Pasaréti Közösségi Ház (Budapest II., Pasaréti út 102.) első emeleti termében kéthetente szerda délelőtt 10 órától 11.30-ig, a Szent Anna Plébánia (Budapest I.,

Aranyhal u. 1., a Batthyány téren, a templom mögött) alsó hittantermében pedig kéthetente szerda esténként 18 órától 19.30-ig. Időpont: 2025. december 17. Az együttléteket – segítő sorstársakkal – Tegzes Katalin SA nővér vezeti (tegzesk@hotmail.com, 06/30-462-9272).

„Ne félj, nem ítélek el!” címmel az abortusz, a vetélés, a lombikbaba elvesztésének fájdalmát hordozóknak tartanak lelkigyakorlatot Budapest környékén, 2026. január 8 – 11. között, Kovács Ferenc állandó diakónus és Kovácsné Treer Mária mentálhigiénés lelkigondozó vezetésével, Fábry Kornél püspök közreműködésével. A részvételnek nem feltétele a vallásgyakorlás. Jelentkezés: nefeljnemittelkel@gmail.com vagy 06/20-823-2201 (Treer Mária).

ELMÉLKEDÉS

Advent Máriával címmel Kovács Zoltán helyettes plébános (budapest-szentistvánvárosi Szent István király bazilika), egyetemi tanár elmélkedéseivel készülhetünk az ünnepre a budapesti Szent István király bazilikában (Budapest V., ker. Szent István tér) a decemberi vasárnapokon, a 18 órai szentmisék után. Témák: I. vasárnap (nov. 30.), a virasztás adventi lelkülete kapcsán: Máriára bízva és Mária ránk bízva; II. vasárnap (dec. 7.), a bűnbánattartásra szóló Keresztelő János-i felszólítás kapcsán, Szeplőtelen Fogantatás „előestéjén”: Maradandó szentség – bűnbánat nélkül; III. vasárnap (dec. 14.), az örömteli üzenetből – „Íme, elküldöm követemet színed előtt, hogy elkészítse az utat teelőttd” – kiindulva: A közvetítő, aki készíti az utat; IV. vasárnap (dec. 21.), közeledve a szentév zárásához, ugyanakkor a Szent Szűz születésére várva töretlen reménnyel a jövőbe tekintve: Zárul a szent kapu – feltárul egy másik. Minden érdeklődőt szeretettel hívnak és várnak!

KONFERENCIABESZÉDEK

Jézust hallgatni a hegyi beszédben címmel adventi konferenciabeszédek tart Martos Levente Balázs esztergom-budapesti segédpüspök a pesti ferenceseknél, az Alcantarai Szent Péter- (belvárosi ferences) templomban (Budapest V., Ferenciek tere 9.), advent vasárnapjain, a 18.30-kor kezdődő szentmisék után. Téma: Máté evangélista úgy rajzolja meg Jézus egyéniségét, hogy tettei mellett különösen

ÁLLÁS

VÉGZETTSÉGGEL rendelkező főállású hitoktatót keresünk hosszú távra, Kiskörösre, 2026. február 1-jétől. Jelentkezés önéletrajzzal, motivációs levéllel és plébánosi ajánlással az alábbi címen: Tóth Tibor plébános 6200 Kiskörös, Tomori Pál utca 2.

RÉGISÉG

PAPÍR- ÉS FÉMPÉNZT, bélyeget, képeslapot, papírrégiséget és más régiségeket vásárolunk, illetve ár-

verésre átvesszünk. Budapest VI., Andrássy út 16. T.: 06/1-266-4154. Nyitva: hétfő-szerda 10-17, csütörtök 10-19 óra.

TÁRSKERESŐ

DIPLOMÁS férfi társat keres 65 éves korig. T.: +36/30-628-9657

SZOLGÁLTATÁS

FOGSOROK, hidak készítése, javítása, szükség esetén házál is. T.: 06/1-213-5726

is kiemeli beszédeit. Ezek közül első és talán legjelentősebb, mindenképpen a legismertebb a hegyi beszéd. Ez Jézus erkölcsi tanítását foglalja össze. Jézus, mint egyfajta új Mózes, új törvénnyel jelentkezik, amely az előzőt valójában feltételezi, mégis számos ponton megújítja, megváltoztatja, felülmúlja. Milyen nekünk, mai keresztényeknek az ellenségszeretetről, a nyolc boldogságról vagy éppen az úgynevezett arany szabályról hallani? Mennyire engedjük, hogy Jézus ezekre az olykor nehéz területekre hívjon minket?

GYÓNTATÁS

Többynemű szentgyónási lehetőség a pesti ferenceseknél. A budapest-belvárosi ferences templomban (Budapest V., Ferenciek tere) lehetőséget biztosítanak a gyónás szentségében való részesülésre azoknak is, akik Budapesten vagy akár Magyarországon más részen élnek, de nem beszélnek magyarul, akárcsak azoknak, akik turistaként látogatnak el hozzájuk, vagy különböző nemzeti kisebbségekhez tartoznak.

ADVENTI KONCERTEK

A Betegápoló Irgalmasrend Szent István-kápolnájában (Budapest II., Frankel Leo u. 54.) adventi, karácsonyi koncertekre kerül sor: a Guido Kamarakórus december 18-án, csütörtökön 19 órától zenél, elhangzanak: Palestrina, Praetorius, Johann Christoph Bach, Pachelbel és Kodály művei, vezényel: Király Miklós. December 19-én, pénteken 16.30 órától a Pesztraton Belezna Katalin vezényletével ad koncertet. Minden érdeklődőt szeretettel hívnak és várnak!

KÖNYVBEMUTATÓ

Czigány György József Attila-díjas költő *Itt lubickol fénye* című élet-

mű-verseskötetének bemutatója lesz a zalaegerszegi a Mindszentynumban (Mindszenty Látogatóközpont, Zalaegerszeg, Batthyány Lajos u. 4-6.), 2025. december 12-én, pénteken 16 órától. A József Attila-, Erkel Ferenc- és Prima Primissima díjas alkotó kortárs irodalmunk egyik legidősebb szerzője, mindamellett zongoraművész, újságíró, szerkesztő, illetve legendás rádiós, zenei műsorok és a Magyar Televízió vallási és irodalmi műsorainak készítője. Ebben a gyűjteményes kötetben sok évtizedes költői pályájának termése található: csaknem félezer költemény, valamint prózaverseinek száz tételből álló füzére – egy gazdag lírai munkásság foglalta. Beszélgetőtárs: Szemes Péter irodalomtörténész. A belépés díjtalan.

KIÁLLÍTÁS

Udvardi Erzsébet „Mennyből az angyal...” című kiállítása nyílt meg a festőművész biblikus képeiből Győrben, a Triangulum Galériában (Győr, Gutenberg tér 2. – a Frigyláda-szobor felől). A kiállítás november 28-tól 2026. február 8-ig, hétfő-vasárnap 9-17 óra között tekinthető meg.

A veszprémi várnegyed bemutató séták két új, különleges helyszínnel bővülnek. A látogatók ezentúl leereszkehetnek a föld alá, a Szent Mihály-főszékesegyház altéplomába, illetve felfedezhetik a Szent György-kápolna feltárt maradványait – ott, ahol ezer év története válik láthatóvá. A vezető várséták egész évben látogathatók. A program időtartama körülbelül 60 perc, a csoportok létszáma korlátozott. A találkozási pont minden esetben a Biró-Giczey Ház (Veszprém, Vár utca 31. Telefon: +36/20-560-2010; e-mail: turizmus@veszpremiersekseg.hu). Bővebb információk: <https://vetk.hu/>

Ujember

KATOLIKUS HETILAP

Kiadja a Magyar Kurír

Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletág, előfizethető a kiadónál, a postán.

Nyomás: Virtuoz Kiadó és Nyomdaipari Kft.

Ügyvezető: Tolonics Gergely

ISSN 0133-1205

KÉZIRATOKAT NEM ÖRZÜNK MEG

ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA.

LAPZÁRTA: 2025. december 8.

Főszerkesztő és felelős kiadó: Kuzmányi István

Lapszerkesztő: Baranyai Béla

Lapszerkesztő-helyettes: Körösy László

Szerkesztőség: Agónás Szonja, Bodnár Dániel, Fábrián Attila, Gáts Judit, Horogszegi-Lenhardt Erika, Hollósi Judit, Lambert Attila, Merényi Zita, Mészáros Akos, Nádudvari Dorottya, Pallós Tamás, Szalontai Anikó, Székács István, Thullner Zsuzsanna, Trautwein Éva, Vámosy Erzsébet

Olvasószerkesztő: Koditek Bernadett

Korrektor: Szántó István • Tördelés: Kuzma Angéla

Szerkesztőség és kiadóhivatal: 1068 Budapest, Városligeti fasor 42.

Postacím: 1406 Budapest, Pf.: 100 • Tel.: +36/1-317-3933

www.ujember.hu • e-mail: mk@katolikus.hu

Előfizetés, terjesztés: +36/1-235-0484; +36/1-633-3132; terjesztas@ujember.hu

Előfizetés megrendeléséhez kérjük, vegye fel a kapcsolatot kollégáinkkal a fenti elérhetőségek valamelyikén.

Egyéni egy példányos előfizetés belföldi negyedévre:

6180 Ft, fél évre: 12 360 Ft, egy évre: 24 720 Ft.

Magyar Kurír 10700732-68366180-51100005 (CIB Bank).

Könyvesbolt: 06/1-266-0845; konyvesbolt@ujember.hu

Médiaajánlat kérhető: 06/1-317-3933; hirdetes@ujember.hu

Közlemények, gyászjelentések, apróhirdetések feladása:

+36/1-317-3933; apohirdetes@ujember.hu;

<http://ujember.hu/apohirdetes-feladasa/>

Mindszenty József Látogatóközpont

További információ: mindszentyneum.hu
Szeretettel várjuk Zalaegerszegen!

Ó JÖJJ, Ó JÖJJ, ÜDVÖZÍTŐ!
AZ OMCE SZERETETTEL VÁRJA
DECEMBER 14-ÉN, VASÁRNAP 11 ÓRÁRA
AZ ÉNEKESEKET ADVENT - KARÁCSONYI ZENGEDEZÉSRE
A SZENT ISTVÁN BAZILIKA LÉPCSŐJÉRE.
KOTTÁRÓL A SZERVEZŐK GONDOSKODNAK.

**Az *Új Ember* könyvesbolt
ünnepi nyitvatartása**

November 29-én, szombaton:
9-től 16 óráig
December 6-án, szombaton:
9-től 16 óráig
December 13-án, szombaton:
9-től 16 óráig
December 20-án, szombaton:
9-től 16 óráig

Az utolsó nyitvatartási nap
decemberben: 2025. 12. 23.,
kedd, 9-től 14 óráig.
2025. 12. 24-től
könyvesboltunk zárva tart.
Nyitás: 2026. január 12., hétfő.

*Áldott karácsonyi ünnepeket és békés,
boldog új esztendőt kíván az Új Ember
Könyvesbolt valamennyi munkatársa.*

Webbaltunkon történő vásárláskor
a december 15-ig leadott megrendelések esetén
csomagját még karácsony előtt kiszállítjuk.
A december 21. után leadott megrendelések
2026. január 12. után kerülnek feldolgozásra.

**A BUDAPEST-KELENFÖLDI SZENT GELLÉRT PLÉBÁNIA
EGYHÁZI FENNTARTÁSÚ
URNATEMETŐJÉBEN
URNAFÜLKÉK MEGVÁLTÁSÁT,
valamint
ZÁRTSZÓRÁSOS TEMETÉS
LEHETŐSÉGÉT KÍNÁLJA.**

Temetők minden nap 8–18 óráig látogatható.

Urnairoda nyitvatartása:
Hétfőtől péntekig: 9.30-tól 16.30-ig
Telefon: 1/203-8912;
E-mail: urnauroda@szgp.hu

Plébánia iroda nyitvatartása:
Hétfőtől péntekig: 9.30-tól 16.30-ig
Telefon: 1/203-8915;
E-mail: iroda@szgp.hu

Templomunk miserendje:
Vasárnap: 9.00, 11.00 és 18.00
Hétköznap: 7.00 és 17.00
Szombaton: 7.00 és 18.00

Cím: 1115 Budapest, Bartók Béla út 149.; Honlap: <https://szgp.hu>

LOURDES-I ZARÁNDOKLAT
AZ ELSŐ JELENÉS ÉVFORDULÓJÁN
2026. február 9-12. | 4 nap | 359.900 Ft/fő

OLASZ SZENTEK ÉS SZENTÉLYEK NYOMÁN
2026. március 2-8. | 7 nap | 389.900 Ft/fő

MEDJUGORJEI ZARÁNDOKLAT
HORVÁT KEGYHELYEKKEL
2026. március 11-15. | 5 nap | 159.900 Ft/fő

FATIMAI ZARÁNDOKLAT
PORTUGÁLIAI KÖRUTAZÁSSAL
2026. március 18-23. | 6 nap | 419.900 Ft/fő

ZARÁNDOKLAT DÉL-OLASZORSZÁGBA
(SAN GIOVANNI ROTONDO ÉS BARI)
2026. március 20-25. | 6 nap | 459.900 Ft/fő

AZ ISTENI IRGALMASSÁG ÜNNEPE
ZARÁNDOKLAT LENGyelORSZÁGBA
2026. április 8-12. | 5 nap | 189.900 Ft/fő

MEDJUGORJEI ZARÁNDOKLAT
BOSZNIAI LÁTNIVALÓKKAL
2026. április 15-19. | 5 nap | 159.900 Ft/fő

ZARÁNDOKKÖRÚT TOSZKÁNÁBA
2026. április 20-26. | 7 nap | 399.900 Ft/fő

LOURDES-I ZARÁNDOKLAT
2026. április 28 - május 2. | 5 nap | 399.900 Ft/fő

VIA SACRA ZARÁNDOK UTAZÁSI IRODA
+36 20 500 5050 | www.viasacra.hu

Egy, igaz, jó, szép, katolikus

Az Új Ember hetilap és a Mértékadó kulturális melléklet: 24 + 24 oldal!
Fizessen elő 2026-ban is kiadványainkra!

KIADVÁNYAINK 2026-OS ÁRAI

Új Ember hetilap: 475 Ft/lapszám

Adoremus havi liturgikus kiadvány: 1650 Ft/lapszám

EGYPÉLDÁNYOS ELŐFIZETÉSI ÁRAINK

ÚJ EMBER hetilap

éves előfizetés (52 megjelenés): **24 720** forint

féléves előfizetés (26 megjelenés): **12 360** forint

negyedéves előfizetés (13 megjelenés): **6180** forint

ADOREMUS havi liturgikus kiadvány

éves előfizetés (12 megjelenés): **19 800** forint

féléves előfizetés (6 megjelenés): **9900** forint

negyedéves előfizetés (3 megjelenés): **4950** forint

ÚJ EMBER hetilap és ADOREMUS együtt

kedvezményes éves előfizetés: **40 000** forint

kedvezményes féléves előfizetés: **20 000** forint

Az egyéni előfizetés részleteiről bővebb tájékoztatás kapható e-mailen: terjesztes@ujember.hu
és telefonon: +36 1 235-0484, +36 1 633-3132

A REMÉNY FÉNYEI

Karácsony a népek hangján
Jótékonyági koncert

Szent István-bazilika
2025. december 17., szerda, 20:00

Fellépők

Dolhai
Attila

Dolhai
Luca

Boeskor
Bíborka

Csík
János

Rudnik
Viktória

Berka
Együttes

Közreműködnek

Vadas László
orgona

Gerceta Natália
zongora

A bevételt a Katolikus Karitás az a rászoruló családok karácsonyának szebbé tételére fordítja.

Jegyek, további információ:

www.karitasz.hu/hirek/a-remeny-fenye-karacsony-nepek-hangjan

Jegyek kaphatók a jegy.hu oldalon és az interticket országos hálózatában.

KARDINALIS

MAGYAR KURÍR
KATOLIKUS HÍRPORTÁL